

THE ATMANAND PRAKASH REGISTERED No. B. 431

श्रीमद्विजयानन्दसूरिसिद्गुरुभ्यो नमः

श्री

आत्मानन्द प्रकाश.

सेव्यः सदा सहुरु कल्पवृक्षः

सम्यक्त्वं सत् प्रदत्ते प्रकटयति गुरौ वीतरागे च भक्ति
मायुर्यं नीतिवह्या मधुरफलगतं राति संसारमार्गे ।
भव्यानारोहयत्यात्महितकर गुणस्थानपाटीं प्रकृष्टां
आत्मानन्दप्रकाशः सुरतरुविव यत्सर्वकामान् प्रसूते ॥१॥

पुस्तक १३. } वीर संवत् २४४२ पोष. आत्म सं. २०. } अंक ६ द्वो

प्रकाशक—श्री जैन आत्मानन्द सभा,—भावनगर.

विषयानुक्रमशिका.

नं०	विषय.	पृष्ठ.	नं०	विषय.	पृष्ठ
१	भांगलिकपद्य	१२३	६	सौजन्यता.	१४२
२	सम्यग्दर्शन स्तुति....	१२३	७	समताथी प्रच्छिन्न प्राप्ति. ...	१४४
३	जैन ऐतिहासिक साहित्य....	१२४	८	श्री कृष्णवर्णी इंड अने श्री जैन	
४	संस्कृतमुक्तावली—अनुवाद. ...	१३४		आत्मानन्द सभा.	१४४
५	ज्ञानाराधन.	१३८	९	वर्तमान सभायाः,	१४५
			१०	अध्यावलोकन....	१४६

वार्षिक—भूद्वय १) २) ४) ५) ६) ७) ८) ९) १०) ११) १२) १३) १४) १५) १६) १७) १८) १९) २०)

धी आनन्द प्रिन्टिंग प्रेसभां शाह गुलाबचन्द लखनवाले भावनगर.

એક વિનંતિ.

આ સભાતરફથી આર્થિક સહાયવડે પ્રસિદ્ધ થતાં સંસ્કૃત (મૂળ ટીકાના) ગ્રંથો સહાય આપનાર બંધુઓની ઇચ્છા અને આ સભાના ધારા મુજબ દરેક મુનિમહારાજને અને સા-
થી મહારાજને તેઓશ્રીના સમુદાયના (વિદ્યમાન) ગુરુ અથવા વડીલ મુનિરાજશ્રીની મારફત મંગાવવાથી કોઈ પણ શ્રાવકના નામ ઉપર પુસ્તક ગેરવહેલ ન જાય તેવા હેતુથી પોસ્ટેજ પુરતા પૈસાનું વી. પી. કરી બેટ મોકલવામાં આવે છે. હસ્તલીખીત જ્ઞાનભંડારને પણ મંગાવવાથી બેટ મોકલવામાં આવે છે. આવો અપ્રધ છતાં તેમજ અનેક વખત વિનંતિ કરવા છતાં હજી પણ જેટલાક મુનિરાજને ગુરુ મારફત ન મંગાવતાં પરબારા પત્રો લખે છે, તે તેઓશ્રીને વિનંતિ છે કે ઉપર લખ્યા પ્રમાણે મંગાવવા કૃપા કરવી. તે સિવાય બીજી રીતે ધારા મુજબ મોકલી શકાતા નથી. વળી વિશેષમાં જણાવવા રજા લઈએ છીએ કે આ જ્ઞાનખાતું હોવાથી કોઈ જોન બંધુઓને બેટ આપી શકાતા નથી. જેથી સંસ્કૃત અભ્યાસી અને આવા ગ્રંથોના ખર્ચો જોન બંધુઓ માટે મુદ્દલ અને મુદ્દલથી પણ ઓછી કિંમતે આવા ગ્રંથો આપવામાં આવે છે. આવા મૂળ ગ્રંથો માત્ર અલ્પ પ્રમાણમાં જ ખર્ચતા હોવાથી ઉપજેલી રકમ જ્ઞાન ખાતે જમે થતાં તેમાંથી જ્ઞાનની વૃદ્ધિ અર્થે જ માત્ર તેનો ઉપયોગ થાય છે. ઘણી મોટી સંખ્યામાં ગ્રંથો બેટ અપાયે જાય છે. આટલી નામ વિનંતિ જણાવવા રજા લઈએ છીએ.

તૈયાર છે.

જલદી મંગાવો.

તૈયાર છે.

તપોરત્ન મહોદધિ.

(તપાવલી-ભાગ ૧-૨)

અનેક ગ્રંથોમાંથી તમામ પ્રકારના તપોનો કરેલ સંગ્રહ.

શ્રી પ્રવર્તક મહારાજ શ્રી કાન્તિવિજયજી મહારાજના શિષ્ય મુનિરાજ શ્રી ભક્તિવિ-
જયજી મહારાજના અપૂર્વ પ્રયાસનું આ ફલ છે. જે કે તે બે વિભાગમાં પ્રગટ કરવામાં આવેલ છે. પ્રથમ વિભાગમાં ૮૮ પ્રકારના આચારદિનકરમાં જણાવેલા તપોનું તથા બીજા વિભાગમાં ૭૩ પ્રકારના અન્ય ગ્રંથોમાં કહેલા તપોનું વર્ણન આ ગ્રંથમાં વિધિ-વિધાન સહિત ઘણી ઉચી અને સરલ શૈલીથી આપવામાં આવેલું છે.

બંને વિભાગમાં તપ અને તેના ગુણગુણ વિગેરે બહુજ વિસ્તારથી આપવામાં આવેલ છે. આ ગ્રંથની અંદર અનેક ગ્રંથોનો આધાર લેવામાં આવ્યો છે, તે ગ્રંથોના નામનું લીસ્ટ પણ સાથે આપવામાં આવેલ છે. વળી દરેક તપનો મહિમા વાંચવાથી હૃદયમાં આદર્યાદિ ઉત્પન્ન થાય છે. વળી તપને લગતા ગ્રંથોત્તરો દાખલ કરી તેને ખાસ ઉપયોગી બનાવવામાં આવેલ છે. અનેક ગ્રંથો, છુટ્ટા, તપના ટીપ્પણો અને છુટક પ્રતો તેમજ આજી પ્રચારથી જે જે તપો જણવામાં આવ્યા તે તમામનો સંગ્રહ કરેલો છે જે આ ગ્રંથ સાક્ષત વાંચવા વિચારવાથી જ તેની અપૂર્વ કિંમત યદિ શકે તેવું છે. ઉચ્ચ એન્ડ્રીક ઇંગ્લીશ પેપર ઉપર સુંદર શાસ્ત્રી દાઢપથી પ્રતના આકારે મોટા ખર્ચ કરી છપાવવામાં આવેલ છે. બાવીશ ફરમાનો મોટા ગ્રંથ છતાં માત્ર તેની કિંમત રૂ. ૦-૮-૦ આઠ આના રાખવામાં આવેલ છે. પોસ્ટેજ શુદ્ધ.

સદરહુ ગ્રંથ વિવિધ તપ કરવાના અભિલાષિ સાધુ-સાધ્વીને તેમજ જે શહેરના ઉપાશ્રય-માં સંભાળથી સાચવી રાખવાનું અને તેનો યોગ્ય ઉપયોગ કરવાનું અમોને ખાત્રીપૂર્વક જણાવવામાં આવશે તે શહેરના ઉપાશ્રય માટે, તેમજ લખેલ પુસ્તકના જ્ઞાનભંડારને તથા નહેરુ લાયબ્રેરીઓને એક એક નકલ પોસ્ટેજ પુરતા પૈસાનું વી. પી. કરી બેટ આપવામાં આવશે.

શ્રી

આત્માનન્દ પ્રકાશ.

इह हि रागद्वेषमोहाद्यज्जिज्ञूतेन संसारिजन्तुना
 शारीरमानसानेकातिकटुकडुःखोपनिपात-
 पीकृतेन तदपनयनाय हेयोपादेय-
 पदार्थ परिज्ञाने यत्नोविधेयः ॥

પુસ્તક ૧૩] વીર સંવત્ ૨૪૪૨, પોષ. આત્મ સંવત્ ૨૦. [અંક ૬ થો.

માંગલિક પદ્ય.

(શાદુલ વિકીડિત.)

આ સંસાર તડતણા ખીજ^૧ ગણો બાળ્યાં મહાસત્વથી,^૨
 રાગદ્વેષ તણા અભાવ ધરતા જે લબ્યના સારથિ,^૩
 જેને મોહ નથી સદા સ્વપરમાં સદ્જ્ઞાનના સંગથી,
 બ્રહ્મા વિષ્ણુ શિવોજ્યવા જિનપતિ તેને નમુ ભાવથી.

સમ્યગ્ દર્શન સ્તુતિ.

(શિખરિણી.)

પ્રકાશે જે સત્ત્વે સુખદ સમયે આત્મઘટમાં,
 જણાવે સદ્વસ્તુ કુમતિ હરી સંસાર તટમાં;
 શમાસ્તિક્યાદિ^૪ બ્યાં અલિનવ^૫ ગુણો છે પ્રવહતા,
 લહી સમ્યગ્દષ્ટિ અવિચલ પદે સ્થૈર્ય ધરતા.

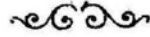
F.

૧ “ ખીના સમૂહો. ૨ પરાક્રમથી. ૩ રથ હાંકનાર ૪ શમ, સંવેગ,
 નિર્વેદ, અનુકંપા અને આસ્તિક્ય. ૫ આત્માએ પૂર્વે કદી નહિ અનુભવેલા.

૧૨૪

આત્માનંદ પ્રકાશ.

ऐतिहासिक-साहित्य ।

૧

મહોપાધ્યાય શ્રીમદ્ યશોવિજયજી.

મહા પુરૂષે પોતાના પવિત્ર જન્મથી કઈ ભૂમિ, કઈ જાતિ અને કયા કુળને અલંકૃત કર્યું છે, એની કાંઈ પણ સત્ય હકીકત હજી સુધી જાણવામાં આવી નથી. તેમજ એમણે કયારે દીક્ષા લીધી. કયારે ન્યાયાચાર્યાદિ પદ પામ્યા અને કઈ કઈ વખતે શી શી શાસન-સેવાઓ બજાવી, ઇત્યાદિ વૃત્તાંત પણ અનુપલબ્ધજ છે. અર્થાત્ જૈનશાસનના

આ મહાન્ પ્રભાવકના પવિત્ર જીવનની વિસ્તૃત ચર્ચાથી ઘણા ભાગે આપણે અજ્ઞાતજ છીએ. આવા એક અસાધારણ મહાત્માના મહાન્ અને જગન્મંગળકર જીવનથી અપરિચિત રહેવું પડે તે બહુજ અફશોસકારક બીના છે; પરંતુ ઉપાય શું ?

જો તેઓશ્રી મૂળ-પરંપરામાં પદ્મધર આચાર્ય થયા હોત તો તેમના સંબંધમાં થોડો ઘણો ઉલ્લેખ-દેશ, જાતિ અને માતાપિતાના નામે તથા દીક્ષા વિગેરેની સાલો ઇત્યાદિ—પટ્ટાવલિમાંથી અવશ્ય મળી આવત, પરંતુ તેઓશ્રી ઉપાધ્યાયપદથી વિભૂષિત થયેલા હોવાથી પટ્ટાવલિમાં તત્સંબંધે કાંઈ પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી.

આમ હોવા છતાં પણ, આ શાસન-રક્ષક કર્મચોગી-શ્રમણના જીવન સંબંધમાં કાંઈક વાસ્તવિક ઉલ્લેખ મળવાની, એક બીજી રીતિએ, મહારા મનમાં ઘણા સમયથી આશાંલાગી રહી હતી ! આશાનું કારણ આ છે કે—જેવી રીતે, સત્યવિજય, કેત્યાણુવિજય, વૃદ્ધિવિજય, લક્ષ્મીસાગર, ન્યાયસાગર અને નેમસાગર આદિ મહાત્માઓના જીવનની ટુંક હકીકતો, (કે જે કેટલીક જૈન રાસમાળામાં છપાણી છે અને કેટલીક મહારી પાસે છે,) તેમના શિષ્યોએ અથવા ભકતોએ, આપણા જેવી ભાવિ પ્રજાના ઉપકાર માટે કહો કે પછી પોતાની ભક્તિ માટે કહો પણ, ગુજરાતી ભાષામાં રાસ, ભાસ કે નિવાંણ જેવા પ્રબંધો લખી, પોતાના આત્માને પવિત્ર કરવાનું પ્રયત્ન કર્યું છે, તેવી રીતે ઉપાધ્યાયજીના જીવન વિષયમાં પણ કોઈ ભાગ્યશાળીએ ‘કાંઈક’ લખી સ્વજન્મને સફળ કરવા અવશ્ય થોડો ઘણો ઉદ્યમ કેમ ન કર્યો હોય ?

ઐતિહાસિક સાહિત્ય.

૧૨૫

મહારી એ આશા ‘ વ્યર્થ ’ નહિ પણ ‘ યથાર્થ ’ હતી, એમ મહુને હાલમાં મળેલા “ સુજસવેલી-ભાસ ” ના એક છુટક પાના ઉપરથી જણાયું છે ! આ ‘ ભાસ ’ પાટણના સંઘના આગ્રહથી કાંતિવિજય નામના મુનિવરે મહોપાધ્યાય શ્રી યશોવિજયજીના ગુણગણનો પરિચય આપવા માટે બનાવી છે. આ ‘ ભાસ ’ નો એકજ પત્ર અહિંના ભંડારના ટૂટક પાનાઓમાંથી મળી આવ્યો છે. અતિ પરિશ્રમ કરવા છતાં પણ ખીજે પત્ર મળી શક્યો નથી ! જે મળ્યો છે તે ખીજે (અંતનો) છે; પ્રથમનો નથી.

આ મળેલા પત્રમાં, ઉપાધ્યાયજીને વાચકપદ મળ્યાની અને કાળ ક્યાંની સાલનો ઉલ્લેખ છે. તથા અમદાવાદના અધિપતિ મહાબતખાનને, તેમની વિદ્વતાની ખ્યાતિ સાંભળી, મળવાની હું શ થઈ આવવાથી, ઉપાધ્યાયજી તેની સભામાં જઈ અષ્ટાદશ (૧૮) અવધાન કરી ખાનને બહુ ખુશી કર્યાનો અને તેમ કરી શાસનની પ્રભાવના કર્યાનો પણ ઉલ્લેખ છે કે જે ખીના આપણા માટે ખીલકુલ નવી છે ! તેમજ એક કથનથી તેમણે ખીજી કોઈ મહાન્ વિજયપતાકા મેળવ્યાનું પણ અનુમાન થાય છે, પરંતુ તે બધો ભાગ નહિં મળેલા પ્રથમ પત્રમાં રહી ગયો છે ! આ શિવાય ખીજી પણ ઉપયોગી અને મહત્વની વાતોનો ઉલ્લેખ પ્રથમ પત્રમાં અવશ્ય હશે એમ લખનારની શૈલી ઉપરથી ચોક્કસ જણાય છે. તેઓશ્રીના દેશ, જાતિ સંબંધમાં તથા કાશી વિગેરે રહી વિદ્યાભ્યાસ કરવાના સંબંધમાં પણ અનુપલબ્ધ પત્રમાં અવશ્ય ઉલ્લેખ હશે, એમ અંતઃકરણ ખાતરી પૂરે છે. જેટલો આનંદ આ એક પત્ર મળવાથી થયો છે તેટલોજ ખેદ પ્રથમ પત્ર નહીં મળવાથી થયો છે ! પરંતુ ઉપાય શું ? આ પત્રના મળવાથી તેઓશ્રીના જીવનની વિશિષ્ટ વાતો જાણવા માટે અંતરાત્મા અધિક ઉત્સુક થાય છે અને આ ‘ ભાસ ’ ને પૂર્ણ તથા પ્રાપ્ત કરવા માટે દરેક વિક્ષાન્ અને રસિક હૃદયને વિનવવા ઈચ્છે છે કે તેમણે આ દિશામાં પ્રયત્ન કરી, જીર્ણ અને ટૂટક એવા પાનાઓનાં ભરેલાં ટોપલાં કે બાંધેલા પોટકાઓને ખુબ ધ્યાનપૂર્વક ઉથલાવી ઉથલાવી, આ મહામૂલ્ય કોહીનૂર હીરાને પ્રાપ્ત કરવાનું મહાન્ યશ અને પુણ્ય ઉપાર્જન કરવું. પ્રસ્તુત પત્ર પણ આવીજ તરહના ટૂટક પાનાઓમાંથી, (કે જે નકામા હોવાથી કચરાના પોટલા ભેગા બાંધી દેવામાં આવ્યા હતાં,) મળી આવ્યું છે. આ પ્રતિ કોઈ મૂલ્યંદ નામના ઠાકોર (ભોજક) ના લણવા માટે લખવામાં આવી છે. તેથી એ વાત પણ ધ્યાનમાં રાખવાની છે કે ભોજકો પાસેની જુની હાથ પોથીઓમાં પણ તપાસ કરતાં કદાચ આ ‘ સુજસવેલી ભાસ ’ મળી આવે તો નવાઈ નથી, માટે તપાસ કરનારે આવા દરેક સાધન તરફ લક્ષ્ય રાખવાની જરૂર છે.

વાચકોની જિજ્ઞાસા પૂર્ણ કરવા માટે, ઉપલબ્ધ થયેલો એ ભાગ અત્ર આપ-

૧૨૬

આત્માનંદ પ્રકાશ.

વામાં આવે છે. મૂળ કૃતિ ઉત્તમ હોવા છતાં, લેખકના હાથે કોઈ કોઈ ઠેકાણે અશુદ્ધિ દાખલ થવા પામી છે, પરંતુ પ્રાચીનતા બળવવા ખાતર, કાંઈ પણ સંશોધન કર્યા વગર, જેમની તેમજ અત્ર ઉતારવામાં આવી છે.

યાંચક ચારણ ગણિ સદ્ગત્વીજતાજી, વીઢ્યા સંઘ સમગ્ર ।

નાગપુરીય સરાહૈં પધારિયાજી, લેતા અરથ હદગ્ર । ૪ વા૦ ।

કીરતિ પસરી દિસિં ૨ જનલ્લીજી, વિબુધ તણો અસમાન ।

રાજસજામાં કરતાં વર્ણનાજી, નિસુણૈ મહર્વેત સ્વાન । ૫ વા૦ ।

ગુજ્જરપતિનેં હુંસ હુઈ સ્વરીજી, જોવા વિદ્યાવાન ।

તાસ કથનથી જસ સાર્થે વલ્લીજી, અષ્ટાદશ અવધાન । ૬ વા૦ ।

પેચિ ગ્યાની સ્વાન સુસી થયાજી, બુદ્ધિ વલ્લાણેં નિ વાપ ।

આમંવરસ્યું વાર્જિત્ર વાજતેં જી, આવેં થાનિક આપ । ૭ વા૦ ।

શ્રી જિનશાસન ઉન્નતિ તીં થઈ જી, વાધો તપગહ્વયતિ શોજ ।

ગહ્વ ચોરાસીમાં સહુ ઇમ કહેંજી, એ પંક્તિ અદ્વોજ । ૮ વા૦ ।

સંઘતિ સકલ મિલ્લિ શ્રીવિજયદેવનેં જી અરજ કરે કર જોમિ ।

બહુશ્રુત એ લાયક ચરણેં પહેજી (?) કુણ કરે એહની હોમિ । ૯ વા૦ ।

ગહ્વપતિ નાયક એહવું જાણિનેં જી, ધારે મનમાં આપ ।

પંક્તિજી થાનૈક તપ વિધિસ્યું આદરેંજી, હેદન જવ સંતાપ । ૧૦ વા૦ ।

જીના મારગ શુદ્ધ સંવેગનેં જી, ચહેં સંયમ ચોષ ।

જયેસોમાદિક પંક્તિ મંદલ્લીજી, સેવેં ચરણ અદોષ । ૧૧ વા૦ ।

૧ આ કડીનો ભાવાર્થ એ છે કે—ઉપાધ્યાયજી મહારાજ, જ્યગાન ગાનારા એવા યાચક (ભોજક) અને ચારણ—ભાટ આદિના ટોળાથી તથા સકલસંઘ સમુદાયથી વીંટાયલા નાગપુરીય સરાહ માં પધાર્યા. આ નાગપુરીય સરાહ તે અમદાવાદની નાગોરી સરાય છે કે જ્યાં હાલ માં લક્ષુ રાયજીની જૈન યોર્ડીંગ આવેલી છે. ક્યાંથી અને શું કરીને ઉપાધ્યાયજી નાગોરીસરાયમાં પધાર્યા છે. તે હકીકત તો, નહિ મળેલા પ્રથમ પત્રમાં આ કડીની પહેલાની કડીઓમાં આવેલી છે. પરંતુ આટલા કથન ઉપરથી એટલું તો સમજાય છે કે, કાંઈ વિપક્ષિ સાથે મહાન્ વિજય મેળવવાના વિષયમાં આ ઉલ્લેખ છે.

૨ ‘મહાવત્તાન’ તે કાંઈ અમદાવાદનો તે વખતનો સૂચો હશે એમ લાગે છે.

૩ થાનક તપ—વીશ સ્થાનકની ઓલી. ૪ જ્યસોમ પંડિત તે યશઃસોમના શિષ્ય હતા. તેમણે સંવત્ ૧૭૧૬ ની સાલમાં જ્યે કર્મચંદ્રનો બાલાવબોધ કર્યો છે, જેની શ્લોક સંખ્યા ૧૭૦૦૦ સુમારે છે. આ બાલાવબોધ સ્વ. બીમસી માણેકે પ્રકરણ રતનાકરના ૪ થા ભાગમાં

ઐતિહાસિક સાહિત્ય.

૧૨૭

ઓઢી તપ આરાધ્યું વિધિ થકી જી, તસ ફલ કરતલ્લિ કીધ ।
 વાચક પદવી સતર અઢાર માંજી, વિજયપ્રજ દીધ । ૧૨ વાં ।
 વાચક જસ નામી જગમાંણ જયોજી, સુરગુરુનો અવતાર ।
 સુજસવેલ્લિ ઇમ સુણતાં સંપજૈ જી, કાંતિ સદા જયકાર । ૧૩ વાં ।

ઢાલ—આજ અમારે આંગણિયે—ણ દેશી.

શ્રી યશોવિજય વાચક તણા, હું તો ન લઢું ગુણ વિસ્તારો રે ।
 ગંગાજલ્લ કણિકા થકો, ણહના અધિક અઢેં જપગારો રે । શ્રી ૧ ।
 વચન રચન સ્યાદાદનાં, નયનિગમ આગમ ગંજીરો રે ।
 જપનિષદા જિમ વેદની, જસ કવિ ન લઢેં કોઈ ધીરો રે । શ્રી ૨ ।
 શીતલ્લ પરમાનંદિની, શુચિ વિમલ્લસ્વરૂપા સાચી રે ।
 જેહની રચના ચંડિકા, રસિયા જણ સેવૈ રાચી રે । શ્રી ૩ ।
 લઘુ બાંધવો હરિજ્ઞનો, કલ્લિયુગમાં ણ થયો બીજો રે ।
 ઢતા યથારથ ગુણસુણી, કવિયણ બુધ કો મત સ્વીજો રે । શ્રી ૪ ।
 સતર ત્રયાલ્લિં ચોમાસું, રહ્યા પાઠક નગર મચ્ચૈઈ રે ।
 તિહાં સુરપદવી અણસરી, અણસણ કરિ પાતક ધોઈ રે । શ્રી ૫ ।
 સીત તલાઈ પાલ્લતી, તિહાં થૂજ અઢેં સસનૂરો રે ।
 તે માંહિં થી ધ્વનિ ન્યાયની, પ્રગટેં નિજ દિવસિં પસુરો રે । શ્રી ૬ ।

છપાવ્યો છે. આ સિવાય આર ભાવનાની સજ્ઞાઓ વિગેરે, બીજી પણ કેટલીક કૃતિઓ કરેલી છે.
 જ્યસોમની ગુરૂપરંપરા શ્રી આણુંદવિમળસૂરિ (તપગચ્છ પદ્મ માં પાટે) ને મળેછે. અને તે
 આ પ્રમાણે છે.

તપગચ્છાચાર્ય શ્રી આણુંદવિમળસૂરિ.

સોમનિર્મળ ઉપાધ્યાય.

પાઠક હર્ષસોમ

યશસ્સોમ

જ્યસોમ. (કર્મત્રંથ આલાવબોધ કરનાર.)

શિષ્ય કલ્યાણસોમ. (આલાવબોધની પ્રથમ પ્રતિ લખનાર.)

૧૨૮

શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ.

સંવેગી સિર સેહરો, ગુરુ ગ્યાન રચણનો દરિયો રે ।
 કુમત તિમિર ઝહેદિ વા, एतो बाझारूण दिनकरियो रें । श्री० ७ ।
 શ્રી પાટણના સંવનો, લહી અતિ આગ્રહ સુવિશેષિ રે ।
 સોજાવી ગુણ ફુલાર્નિ, इम सुजस बेझी म्हें लेषि रें । श्री० ८ ।
 ઉત્તમ ગુણ ઉદજાવતા, म्हें पावन कीधी जीहा रें ।
 કાંતિ કહે જસ વેલ્લની, सुणतां हुई धन २ दीहा रें । श्री० ९ ।
 इति श्रीमन्महोपाध्याय श्रीयशोविजयगणि गुणगण परिचये
 सुजसवेद्विनामा जासं । ठाकोर मूळचंद पठनार्थ ।

૨

કાંતિવિજય.

ઉપાધ્યાય મહારાજના સમયમાં કાંતિવિજય નામના એ લેખકો થઈ ગયા છે. એક તો કીર્તિવિજય ઉપાધ્યાયના શિષ્ય અને વિનયવિજયજીના ગુરૂબ્રાતા હતા, કે જેમણે ‘સંવેગભાવની’ આદિ કેટલીક કૃતિઓ બનાવી છે.

શ્રી ગુરૂ હીરસૂરિંદના શ્રી કીર્તિવિજય ઉવજાયાય;
 તેહ તણા સુપસાયથી મેં કીધી એહ સજાયાય.
 ગુરૂબ્રાતા ગુરૂ સારીખા શ્રી વિનયવિજય ઉવજાયાય;
 ગ્રંથ જે લાખ જેહણે કર્યો વાલીમદ લંજનહાર,
 સંવેગ રસાયન બાવની જે સુણે નર ને નાર;
 કાંતિવિજય કહે તસ ઘરે નિત નિત મંગલ માલ.

—સંવેગ રસાયન બાવની.

આજ કાંતિવિજય માટે શ્રી વિનયવિજયોપાધ્યાયે, “હૈમલઘુપ્રક્રિયા” વ્યાકરણ બનાવ્યું છે.

કાંતિવિજયારૂપગણિનઃ પઠનકૃતે કૃતધિયઃ સતીર્થ્યસ્ય ।
 વિહિતોઽયં યત્નઃ સફલઃ સ્તાત્સર્વપ્રકારેણ ॥

—હૈમલઘુપ્રક્રિયા ।

ખીજા કાંતિવિજય, પ્રેમવિજયના શિષ્ય છે. જેમણે સંવત ૧૭૧૬ માં ‘હલોહ’ માં, એકાદશીનું સ્તવન બનાવ્યું છે.

૧ આ શ્લોક છપાયેલ પુસ્તકમાં જોવામાં આવતું નથી પરંતુ પાટણના લંડારમાં સં. ૧૭૧૨ ની લખેલી પ્રતિમાં આ શ્લોક વિદ્યમાન છે.

ઐતિહાસિક સાહિત્ય

૧૨૮

કલસ—ધ્યે સકલ સુખકર, દુઃકૃત દુઃખહર, લવિક તરૂં નવ જલધર,
લવતાપ વારક, જગત તારક, જયો જિનપતિ જગશુર;
સત્તરસોયા અગણોત્તરે રહિય ડભોઈ ચોમાસએ,
સુદિ મૃગસિર માસ, તિથ ઇચ્છારસ, રચ્યા શુભ વિલાસએ.
થઈ થુઈ મંગલ કોડિ ભાવના પાપ રજ ફરે હરે,
જયવાદ આપે, કીર્તિ થાપે, સુજસ દિશોદિશિ વિસ્તરે;
શ્રી તપગચ્છ નાયક વિજયપ્રભશુર સીસ પ્રેમવિજય તણો,
કહે કાંતિ લણતાં લવિક થુણતાં પામિઈ મંગલ અતિ ઘણો.

—એકાદશી સ્તવન.

આ બેમાંથી પ્રસ્તુત ભાસ કોણે રચી છે, તે નક્કી કહી શકાતું નથી. કારણ કે કર્તાએ પોતાના શુરતું નામ સૂચવ્યું નથી. પરંતુ શ્રી વિનયવિજય ઉપાધ્યાય અને શ્રી યશોવિજયોપાધ્યાયનો પરસ્પર ગાઢ સંબંધ બેતાં, પ્રથમ ઉલ્લિખિત-શ્રી વિનયવિજયજીના શુરબ્રાતા-કાંતિવિજયજીએ, આ ભાસ રચી હોય, એમ માનવાને કારણ રહે છે.

૩

ઉપાધ્યાયજીની સ્વર્ગ-તિથિ.

ત્યાર સુધી વાચકશ્રીની સ્વર્ગતિથિ સંવત ૧૭૪૫ માં માનવામાં અને લખવામાં આવતી હતી, પરંતુ આ ભાસ ઉપરથી જણાશે કે તે ભૂલ ભરેલી હતી. તેઓશ્રીનો દેહવિલય ૧૭૪૫ માં નહિ, પણ ભાસમાં લખ્યા પ્રમાણે ૧૭૪૩* માં થયો હતો. પૂર્વોક્ત સાલ માનવામાં કારણ, મહારા ધારવા પ્રમાણે; ડભોઈ ગામ (જુલે વડોદરા) માં તેઓશ્રીના સમાધિ-સ્તૂપમાં આવેલા પગલા ઉપરનો લેખ છે. પાદુકા ઉપર ૧૭૪૫ ની સાલ હોવાથી, તેને ઉપાધ્યાયજીની મરણસાલ માની લેવામાં આવી છે. પરંતુ પાદુકાની સાલ તેઓશ્રીના મરણ કાલની નથી, પરંતુ પ્રતિષ્ઠાની છે. હું જ્યારે ડભોઈ ગયો હતો, ત્યારે એ

૧—“ હારે મહારે ઠામ ધર્મના સાગપચવીસ દેશને; ” એ પદ્યી શરૂ થતું, અજીતું મહોટું સ્તવન પણ આજ કાંતિવિજયે બનાવ્યું છે.

* અગ્યાર અંગ અને પ્રતિક્રમણ હેતુ ગર્ભની સજાયમાં, સંવત્તની સંખ્યાના જે આંકો છે તેની ગણના કરવામાં, મહારા વિચાર પ્રમાણે, ભૂલ થયેલી છે. આ સંબંધમાં આગળ ઉપર કોઈ નોટમાં હું ખુલાસો કરીશ.

૧૩૦

શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ.

વિષયમાં કેટલીક તપાસ કરી હતી અને પગલા ઉપર જે લેખ હતો, તેની પરિશ્રમ-પૂર્વક નક્કલ લઈ લીધી હતી. લેખ ઉપરથી જણાય છે કે તે પાટુકાની પ્રતિષ્ઠા અમદાવાદમાં, ઉપાધ્યાયજી મહારાજના કોઈ શિષ્યે કરી હતી. (અક્ષરો ઘસાઈ જવાથી શિષ્યનું નામ વાંચી શકાઈ નથી) અને ત્યાંથી કોલોઈ લઈ જઈ, સ્તૂપ બનાવી, તેમાં સ્થાપન કરી હતી. અર્થાત્ તે સ્તૂપ, ઉપાધ્યાયજીના સ્વર્ગગમન પછી બે વર્ષ બાદ બનાવવામાં આવ્યો હતો. પાટુકા ઉપરનો લેખ આ પ્રમાણે છે.

(૧) સંવત્ ૧૭૪૫ વર્ષે ॥ શા ॥ ૧૬૧૧

(૨) પર્વતમાને માર્ગશીર્ષ માસે શુક્લપક્ષે એકાદશી તિથૌ ॥ ૭ ॥

(૩) શ્રી શ્રી હોરવિજયસૂરીશ્વર શિષ્ય । પં । શ્રી કદ્યાણવિજયગ ।

(૪) શિષ્ય । પં । શ્રી લાજવિજયગ । શિષ્ય । પં । શ્રી જીતવિજયગ । સોદર ।

(૫) સતીર્થ્ય । પં । શ્રી નયવિજયગ । શિષ્ય । પં । શ્રી જસવિજય—

(૬) ગણીનાં પાટુકા કારાપિતા । પ્રતિષ્ઠિતાત્રેયં ।

(૭) તચ્ચરણ સેવક.....વિજયગણિના શ્રી રાજનગરે ॥

૪

૫૫૫ ઉપાધ્યાયજીના રચેલા ગ્રંથો. ૫૫૫

જેમ તેઓશ્રીના જીવનવૃત્તાંત સંબંધમાં આપણે ઘણા લાગે અજ્ઞાન છીએ તેમ તેમના રચેલા મહાન્ અને વિશાળ ગ્રંથ સમુદાયથી પણ આપણે મોટા લાગે અજ્ઞાન છીએ. તેઓશ્રીના રચેલા સંખ્યાબંધ ગ્રંથો હજી સુધી આપણને મળી શક્યા નથી ! તર્કલાઘામાં તેઓશ્રી પોતેજ લખે છે કે, “ કાશીમાં, પ્રથમ તો પંડિતોએ ‘ ન્યાય-વિશારદ ’ ગિરદ આપ્યું હતું અને પાછળથી જ્યારે સો (૧૦૦) ગ્રંથો રચ્યા ત્યારે ‘ ન્યાયાચાર્ય ’ નું મહાન્ પદ આપવામાં આવ્યું. ” ન્યાયાચાર્ય પદ અપાવનાર આ સો ગ્રંથો કયા તેનો તો હજી સુધી કાંઈ પણ પત્તો નથી. કારણ કે જે ગ્રંથો હાલમાં મળે છે, તે પ્રાયઃ કરીને બધા કાશીથી આ દેશમાં આવ્યા પછીના કરેલા છે; કાશીમાં રચેલું એક પણ પુસ્તક હજી સુધી હસ્તગત થયું નથી. આ શિવાય ‘ લા-ધારહસ્ય ’ ના પ્રારંભમાં કરેલા ઉલ્લેખથી જણાય છે કે તેઓશ્રીએ “ રહસ્ય ” પદ વડે અંકિત એવા એકસો આઠ (૧૦૮) ગ્રંથ રચવા ઇચ્છ્યા હતા. આમાંથી કેટલા રચાયા તે સંબંધે કાંઈપણ હકીકત ઉપલબ્ધ થઈ નથી. માત્ર આમાંના લાધારહસ્ય અને નયરહસ્ય નામના બેજ ગ્રંથો હજી સુધી મળ્યા છે. આ ઉપરથી જણાય છે કે તેઓશ્રીના સેંકડો ગ્રંથોના તો હજી સુધી આપણે નામ સુધાં જાણતા નથી તો પછી મેળવવાની તો આશાજ શી ?

ઐતિહાસિક સાહિત્ય.

૧૩૧

આ નોંધમાં તેઓશ્રીના નહિ મળતા પરંતુ જેમના નામો વિગેરે જાણવામાં આવ્યા છે, તેવા ગ્રંથોની ટીપ આપવામાં આવે છે. આ નામોમાંથી કેટલાક તો તેઓ શ્રીના ઉપદગ્ધ થતા ગ્રંથોમાંથીજ મળી આવે છે અને કેટલાક જુના પુસ્તક લંડોની ટીપો વિગેરેમાંથી મળી આવ્યા છે.

૧ વીરસ્તવ ટીકા શ્લો ૦ સં. ૧૨૦૦૦ ।	૧૫ જ્ઞાનસારચૂર્ણિઃ ।
૨ સિદ્ધાંતમંજરી ટીકો ।	૧૬ તત્ત્વવિવેક ।
૩ અલંકાર ચૂરુમણિ ટીકા ૧૪૦૦૦	૧૭ ત્રિસૂત્ર્યાલોક વિધિઃ ।
૪ કાવ્યપ્રકાશ ટીકા ।	૧૮ પ્રમારહસ્ય ।
૫ અનેકાંતવ્યવસ્થા ૮૦૦૦ ।	૧૯ સ્યાદાદ રહસ્ય ।
૬ તત્ત્વલોક વિવરણ ।	૨૦ માર્ગપરિશુદ્ધિ ।
૭ જ્ઞાનાર્ણવ ।	૨૧ વિચારબિન્દુ ।
૮ વેદાંત નિર્ણય ।	૨૨ વિધિવાદ ।
૯ તત્ત્વાર્થ ટીકા ।	૨૩ શઠ પ્રકરણ ।
૧૦ કૂપદૃષ્ટાંતવિશદાકરણ ।	૨૪ મંજુલ્લવાદ ।
૧૧ આનંદવન બાવીસી બાલાવબોધ ।	૨૫ ઇચ્છાલોક ।
૧૨ અધ્યાત્મોપદેશ ।	૨૬ પાતંજલ યોગસૂત્ર ચતુર્થ પાદવૃત્તિ ।
૧૩ આત્મરૂપાતિ ।	૨૭ સિદ્ધાન્તતર્ક પરિષ્કાર ।
૧૪ ઇન્દ્રશ્રૂરૂમણિ ટીકા ।	૨૮ ચતુર્વિંશતિ જિન (૧૬) સ્તુતયઃ

પ્રથમના ૧૧ નામો, પાટણના એક લંડોની “ સંવત્ ૧૭૬૭ વર્ષે કાતી શુદ્ધિ ૨ દિને । પત્તન મધ્યે । જપાધ્યાય શ્રી યશોવિજય કૃત ગ્રંથા ” આવા મ-થાળાવાળી છુટક નોંધમાં જેવામાં આવ્યા છે. પરંતુ બહુજ આશ્ચર્ય છે કે વર્તમાનમાં, આમાંનો એકે ગ્રંથ, પાટણના કોઈ પણ લંડોરમાં જેવામાં આવતો નથી !

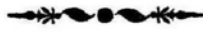
આ નોંધમાં (૧૧ મો નંબર છોડી) ફક્ત સંસ્કૃત-પ્રાકૃત ભાષાના ગંથોનોજ ઉલ્લેખ છે. બાકી ગુજરાતીમાં પણ તેઓશ્રીએ અગણિત કૃતિઓ કરી છે કે જેમાંની થોડીકજ પ્રાપ્ત થઈ છે.

આ ટીપ ઉપરથી જણાશે કે તેઓશ્રીએ આનંદવન યોગિરાજના સુપ્રસિદ્ધ અને ગંભીરવિચાર પૂર્ણ સ્તવનો ઉપર પણ બાલાવબોધ કર્યો છે. ખરેખર આ કૃતિ અતિ મહત્વની હશે એમાં જરાએ સંશય નથી. મહાન્ યોગીના ગંભીર ઉદ્દગારો ઉપર મહાન્ તત્ત્વવેત્તાનું વિવરણ, તે સુવર્ણમાં સુગંધ મળવા બરોબર છે. જે આ

૧૩૨

શ્રી આનંદધનંદપ્રકાશ.

ગ્રંથ ઉપલબ્ધ થાય, તો આનંદધનજીના જીવન સંબંધમાં અને ઉપાધ્યાયજીની તે-
મના પ્રતિ પ્રીતિ-લક્ષિતના વિષયમાં, જે કેટલીક કલ્પનાઓ કરવામાં આવે છે,
તત્સંબંધે ઘણીક જાણવા જેવી અને ચોક્કસ હકીકતો મળી શકે તેમ છે. ખીજું
આનંદધનજીના સ્તવનોની સંખ્યા ખાખતમાં જે વિવિધ અનુમાનો કરવામાં આવે
છે-કેટલાક કહે છે કે ઉક્ત યોગીશ્વરે ૨૨ જ સ્તવનો રચ્યાં છે; કેટલાકનું કહેવું છે
કે ૨૪ રચ્યાં છે વિગેરે-તેનો પણ આ ટીપથી નિકાલ આવી જાય છે, અને નિશ્ચય
થાય છે કે યોગીશ્વરની સ્તવનની ચોવીસી નહિ, પરંતુ બાવીસી જ છે. કારણ કે તે-
મના સમકાલીન અને સહચર શ્રી ઉપાધ્યાયજી મહારાજે બાવીસ સ્તવનોનોજ ખા-
લાવબોધ કર્યો છે. એમ આ ટીપથી સિદ્ધ થાય છે.

૫

❧ ઉપાધ્યાયજીનું શાસનપત્ર. ❧

ગણુ, ગચ્છ અને સંઘના રક્ષણ માટે, તેમની ઉન્નતિ માટે અને પરસ્પરનો
પ્રેમભાવ સાચવવા માટે, શ્રી હિરવિજયસૂરિ, શ્રી વિજયસેનસૂરિ, શ્રી વિજયદેવસૂ-
રિ, અને શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ, આદિ આચાર્યોએ જુદી જુદી વખતે જેમ શાસન-
પત્રો અને મર્યાદાપદ્ધતિ કહાલ્યા હતા, તેમ ઉપાધ્યાયજી મહારાજે પણ સુવિહિત
પ્રવૃત્તિ પ્રગટ કરવા માટે અને પરમાત્માના શાસનની શુદ્ધતા જાહેર કરવા માટે
આત્માર્થી અને પરિણત સમવાય યોગ્ય શાસનપત્રો પ્રકટ કર્યા હોય તેમ સાધનો
ઉપરથી જણાય છે. એમાંતો શંકા અને બે મત છેજ નહિ કે ઉપાધ્યાયજી મહારાજ
પોતાના વખતના અદ્વિતીય કર્મયોગી—શ્રમણ અને સુવિહિતજનના અત્યુચ્ચ
નેતા હતા. તેમના જેવો વિદ્વાન, સહનશીલ, કર્તવ્યપરાયણ, શાસનરસિક અને
સત્યમાર્ગ પ્રકાશક ‘શ્રમણ,’ તેમના સમયમાં તો શું પરંતુ સેંકડો વર્ષમાં થયો
નથી, એમ સહુ કોઈ કબૂલ કરે તેમ છે. આવી સ્થિતિમાં, તેઓ શ્રી ગચ્છનાયક ન
હોવા છતાં, તેના જેવી આજ્ઞાઓ અને મર્યાદાઓ બાંધે તો તેમાં નવાઈ જેવું કશું નથી.
આવા શાસનપત્રોમાંથી એક શાસન મ્હને પ્રાપ્ત થયું છે. આ શાસન સંવત્ ૧૭૩૮ માં
લખવામાં આવ્યું હતું. આ શાસનમાં ગીતાર્થ અને સુવિહિત શ્રમણના સ્વરૂપ સંબંધે
ઉલ્લેખ છે. વાચકોની જાણ ખાતર તે અહીં ઉતારવામાં આવે છે. લિપિ અને અક્ષ-
રો જોતાં તે ખુદ ઉપાધ્યાયજી મહારાજના હાથનું લખેલું હોય તેમ લાગે છે. આ
શાસન કેવા સંયોગોમાં અને શા માટે લખવામાં આવ્યું છે, તત્સંબંધે હાલમાં
કાંઈ ન કહેતાં, ફક્ત તે અક્ષરે અક્ષરજ અહિં આપવામાં આવે છે. આ સિવાય,
સંવત્ ૧૭૧૭ ની એક નોંધ મળી છે કે જે ઉપાધ્યાયજી મહારાજના જીવનમાં

ઐતિહાસિક સાહિત્ય.

૧૩૩

એક વિચારણીય અને મહત્વની ઘટના સૂચવે છે. પરંતુ કેટલાક કારણોથી હાલમાં હું તેને બહાર મૂકવા ઇચ્છતો નથી !

॥ ૐ ॥ સંવત્ ૧૭૩૮ વર્ષે વૈશાખસિત ૭ ગુરૌ મહોપાધ્યાયશ્રી યશોવિજયગણિજિઃ શ્રદ્ધાનજદ્વપદ્મકો દ્વિચયતે સવસ્ત પરિણત સમવાય યોગ્યં ॥

૧—અપરં સાધુનેં ગુરુગચ્છવાસ પ્રમુખ સ્થિતિ શુદ્ધપણેં સાચવવી પણ અણસરતેં નામમાત્રનેં ડગલંબનડં ન રહવું, જે માટેં ગુરુપારતંત્ર્ય તેહજ જ્ઞાનાદિ રૂપ કહિહું બડે । તદુક્તં પંચાશકે—

ગુરુપારતંતનાણં સદ્દહણં એત્ર સંગયં ચેત્ર ।

ઇત્તોજ ચરિત્તીણં માસતુસાઈણ નિદિદ્ધં ॥ ૧ ॥

૨—ગુરુ તે ૩૬ ગુણ સંયુક્ત, કાલ્પોચિત મૂલ્લ ગુણ સહિત, અથવા શુદ્ધ પરૂપક તે મોક્ષારાધક તીર્થંકર સમાન જાણવો । યતઃ—

ગુરુગુણરહિત્રો અઈ હં દદ્ધવ્વો મૂલ્લગુણવિજ્જો જો ।

નજ ગુણમિત્ત વિહુણોત્તિ ચંરુદ્ધો હદાહરણં ॥ ૧ ॥

તિત્થયરસમો સૂરી સુદ્ધં જો જિણમયં પયાસેઈ ।

આણં ચ અઈક્કંતો સો કાઉરિસો ન સપ્પુરિસો ॥ ૨ ॥

જઈ ણવિ સક્કં કાઉં સમ્મં જિણજાસિત્તં અણુદ્દાણં ।

તો સમ્મં જાસિજ્જા જહ જણિયં સ્વીણરામેહિં ॥ ૩ ॥

૩—તથા ગીતાર્થ નિશ્રા વિના ડગીતાર્થનડં ક્રિયા, વ્યવહાર, ગચ્છસ્થિતિ પ્રવર્તાવતા મહા દોષ વહ્યો હૈ । યતઃ ઉપદેશમાઢ્યાયાં—

જં જયઈ અગીયત્થો જં ચ અગીયત્થ નિસ્સિત્તો જયઈ ।

વદ્ધાવેઈ ગચ્છં અણંતસંસારિત્તો હોઈ ॥ ૧ ॥

૪—ગીતાર્થ તે જે, જઘન્યર્થી પણ નિશીથસૂત્રચૂર્ણિ પર્યંત સકલ્લ સૂત્રનો નિર્વાહ કરઈ । અનડં માયી મૃષાવાદી ન હોઈ, પદ્મપાતી ન હોઈ, નિઃશદ્ય પણડં પ્રવચન પ્રરૂપડે ॥

૫—એહવા ગુરુ ગીતાર્થની નિશ્રા વિના જે એકાકી મલ્લિન વેષ માત્રં વિચરઈ બડે, પોતડં લોક મેલ્લવો દેશના દિઈ બડે, અનેં ગીતાર્થની દેશનાડં નાવેં, સજ્જાય માંરુદ્ધિ પ્રમુખ ન સાચવઈ બડે ગીતાર્થ નડે નિત્યં

૧૩૪

શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ.

સ્વામણાં, વાંદણાં, આહારનિમંત્રણા પ્રમુખ વ્યવહાર ન સાચવડ, તેહ ગીતાર્થના કીધા સ્વયાતર પ્રમુખ સાચવડ, અગીતાર્થ થકા મહા નિશીથાદિકના અર્થ પ્રકાશડ તથા વાંચડ, તથા તત્ત્વાર્થાદિક મહાશાસ્ત્ર વાંચી સજા મેલવડ, વાંદણાં દેવરાવે, તેહ પરમાર્થડ ગીતાર્થ પ્રત્યનીક જ હોડ; અણ-સરતડ નિશ્રાપણું કહડ તે સર્વ સમ્યક્ત્વ રહિત જાણવા; જે માટિ ઢિંગાચાર-જ્ઞાન માત્રડ જ્ઞાની નહો, મદ્વિનવેશ માત્રડ ક્રિયાવંત નહો, તે બેહુ માઈ મુંસા-વાઈ, વ્યવહારાદિક ગ્રંથડ કહ્યા ઠૈ. एहवां જે બાહ્ય આચરણ પ્રશંસડ, તેહની દેશના સાંજલડ ઢડ, તેહનડ ગુણવંતપણુ સદ્દહડ; તેહનડ માર્ગાં ફલ ઢડ । યદુક્તં પંચાશકે—

તેસેં બહુમાણેણં ડમગાણુમોઅણાડણિટ્ટ ફલ્લા ।

તહ્મા તિત્થયરાણા ઊપસુ સુત્તથ બહુમાણો ॥ ૧ ॥

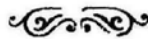
—एतन्ने पांच बोद्धना स्वामी गुरु-गच्छ-गीतार्थ निरपेक्ष प्रवर्ते ढड, ते जाणिवा इति ज्ञावः ॥

સાગરગચ્છનો ઉપાશ્રય
પાટણ.

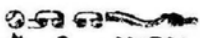
}

—મુનિ જિનવિજય ।

સૂક્તમુક્તાવલી સુગમ ભાષા અનુવાદ.

લેખક—શાંતમૂર્તિ મુનિરાજ શ્રી કર્પૂરવિજયજી મહારાજ. શુભ સ્થળ
પલાંસવા. કચ્છ-વાગડ.)

૧ તપરૂપ હસ્તીના કુંભસ્થળ ઉપર સિંહરના સમૂહ સમાન (શોભાકારી) કો-
ધાદીક કષાયરૂપ અટવીને નિર્દોષ કરવા દાવાનળ જેવા (દેદીપ્યમાન)
તત્ત્વબોધ રૂપ દિવસનો પ્રારંભ કરવા સૂર્યોદય સમાન (તે-
જસ્વી), મુક્તિરૂપી સ્ત્રીના ઉચ્ચ-ઉન્નત સ્તન ઉપર કેશરના
વિલેપનનીજેવાં (અલંકારમૂલ) અને કલ્યાણરૂપ વૃક્ષનાં કું-
પળ સમાન (શોભારૂપ) શ્રી પાર્શ્વપ્રભુનાં ચરણની નખપ્રભા તમારૂં રક્ષણ કરે.

મુક્તરતનાવલી ભાષા-અનુવાદ.

૧૩૫

૨ વાણીનો વિવેક કરવામાં ચતુર (પરિક્ષાવંત) સજ્જનો મહારા ઉપર પ્ર-
 અસ્તુત ગ્રંથનો સન્ન થાવ (જેથી આ ગ્રંથનો પ્રચાર વિશેષ પ્રકારે થવા
 પ્રચાર કરવા સ- પામે); કેમકે જળ કમળોને પેદા કરે છે, પરંતુ તેની ખુ-
 જ્જનો પ્રત્યે શણોને પવન વિસ્તારે છે. અથવા આવી દીનતા કરવા
 વિજ્ઞાપિ. વડે શું ? જો આ વાણીનો શુભ તેમને સમજશે, તો તેઓ
 સ્વયં તેનું પ્રથન કરશે અને જો વાણીમાં તથા પ્રકારનો
 શુભ નહિં જણાય તો અપયશકારી એવા પ્રચાર વડે શું ?

૩ “ ધર્મ, અર્થ અને કામ એ ત્રણ વર્ગને પૂર્વાપર વિરોધ રહિત સાધ્યા
 ગ્રંથકાર ત્રણ વગર મનુષ્યનું આયુષ્ય પશુની જેવું નિષ્ફળ સમજવું. તે ત્રણે
 વર્ગમાં ધર્મનું વર્ગમાં ધર્મને શ્રેષ્ઠ પ્રધાન કહ્યો છે. કેમકે તે ધર્મને સેવ્યા
 પ્રધાન પાણું જ- વગર બીજા બે-અર્થ અને કામની સીધી પ્રાપ્તિ થઈ
 જાય છે. શકતી નથી.

૪ દશ દૃષ્ટાન્તે દુર્લભ માનવ ભવ પામીને જે મુગ્ધજનો ચિવટ રાખીને
 શાસ્ત્રકાર મનુ- ધર્મ-સાધન કરતાં નથી તે મંદ બુદ્ધિજનો ભારે કષ્ટ સહિને
 બ્ય ભવની દુર્લ- પ્રાપ્ત કરેલા ચિન્તામણી રત્નને પ્રમાદથી દરિયામાં પાડી
 ભતા ખતાવે છે. દે છે.

૫ જે દુર્લભ મનુષ્યભવને પ્રમાદવશ થઈ વ્યર્થ શુભાવી દે છે, તે સોનાના
 થાળમાં ધુળ ભરે છે, અમૃત વડે પગ પ્રક્ષાલન કરે છે, શ્રેષ્ઠ હાથી પાસે ઈંધન
 (લાકડાં) વહેવરાવે છે, અને કાગડાને ઉડાડવા માટે ચિન્તામણી રત્ન ફેંકી દે છે.

૬ જે પામર જનો અસાર લોગની આશા વડે ધર્મનો અનાદર કરી સ્વેચ્છા
 મુજબ ફરે છે તે જડ લોકોના ઘરના આંગણે ઉગેલા કદપવૃક્ષને ઉખેડી નાંખી ધતૂ-
 રો વાવે છે. ચિન્તામણી રત્નને ફેંકી દઈ કાચનો કડકો સ્વિકારે છે, અને પર્વત
 જેવા મહાન હસ્તિરાજને વેચી દઈ ગર્દભને ખરીદે છે.

૭ આ અપાર સંસારમાં મહા મુશીબતે મનુષ્ય જન્મ પામીને જે કોઈ વિષયસુ-
 ખની તૃષ્ણામાં તણાયો છતો ધર્મસાધન કરતો નથી, તે મૂર્ખમાં શિરોમણી (મૂર્ખરાજ)
 સમુદ્રમાં ડુબતો છતો શ્રેષ્ઠ વહાણને મુકી દઈ પથ્થરને ઝાલવાને પ્રયત્ન કરે છે.

૮ હે ભવ્ય આત્મન્ ! જો તું મોક્ષપદ મેળવવાને ઇચ્છતોજ હોય તો શ્રી
 તીર્થંકર દેવની શુરમહારાજની, જિનપ્રવચનની, અને શ્રી સંઘની
 “અસ્તુત ગ્રંથ- સદ્ભાવથી સેવા-ભક્તિ કર. વળી હિંસા, અસત્ય, અદત્ત,
 માં કહેવા ધારે- (ચોરી), અપ્રહ્મ (કુશીલ) અને મેમતા મૂર્છાદિકનો ત્યાગ કર.
 લાં દ્વારનાં નામ કોધાદિક અંતરંગ શત્રુઓનો જય કર, સજ્જનતાનો આદર કર.
 નિદેશ. ” સદ્શુણીની સંગતિ કર. ઇન્દ્રિયોનું દમન કર. તેમજ દાન, તપ,

૧૩૬

શ્રી આત્માનાંક પ્રકાશ.

ભાવના અને વૈરાગ્ય વૃત્તિનું સેવન કર. મોક્ષપદ દાયક બાણી ઉક્ત પદોનો યથાવિધિ આદર કર. હે ભાગ્યશાલિન્ એથી તું માંગલિક માલાને પામીશ.

અરિહંત ભગવાનની યથાયોગ્ય પૂજા અર્ચા કરતા સતે પાપને લોપે છે; દુર્ગતિને દળી નાંખે છે, આપદાનો નાશ કરે છે, પુન્યનો જમાવ 'શ્રી તીર્થ' કરે છે, લક્ષ્મીને વધારે છે, નીરોગતાની પુષ્ટિ કરે છે, સૌભાગ્ય મહારાજની ભ- (લોકપ્રિયતા) ને રાચે છે, પ્રીતિને વધારે છે, યશને વિસ્તારે કિાનો અલૌકિક- છે તેમજ સ્વર્ગ અને મોક્ષ પશુ મેળવી આપે છે એમ સમજ કે પ્રભાવ. ' શ્રી જિનેશ્વર દેવની ભાવ ભક્તિ કરવી.

૧૦ જે પૂર્ણ શ્રદ્ધા રાખી શ્રી જિનેશ્વર પ્રભુની પૂજા કરે છે તેને સ્વર્ગની પ્રાપ્તિ ધરનાં આંગણા જેવી હુકડી છે. વિશાળ રાજ્ય લક્ષ્મી તેની સાથે રહેનારી છે, સૌભાગ્યાદિક ગુણો સ્વતઃ તેનામાં આવી વિલાસ કરે છે. સંસારસાગર તરવો તેને સુગમ થાય છે અને મોક્ષ જલ્દી તેની હથેળીમાં આવી હુંકન કરે છે. પ્રભુ પૂજનો મહિમા અગમ અપાર છે.

૧૧ જિનપૂજા કરનારને કદાપિ રોગ કોપીને નાશી ગયો હોય તેમ સામું ભેતો નથી; દાહિદ્રલયબ્રાન્ત થયું હોય તેમ સદાય દૂરને દૂરજ નાસતું ફરે છે, રીસાયેલી સ્ત્રીની જેમ દુર્ગતિ તેનો સંગ તજ દેય છે. અને સન્નિમિત્રની જેમ પ્રતાપ ઐશ્વર્યાદિક અભ્યુદય તેની સાથેજ સદા રહે છે.

૧૨ જે ઉત્તમ પુષ્પો વડે પ્રભુને પૂજે છે, તે દેવાંગનાનાં વિકસ્વર નેત્રો વડે પૂજાય છે (દેવ પશુ ઉત્પન્ન થઈ ત્યાં દેવાંગનાઓ વડે સાદર અવલોકાય છે.) જે એકવાર (આગમ રીતે) પ્રભુને વંદે છે, તે ત્રણ જગત્ વડે સદાય વંદાય છે. જે પ્રભુને સ્તુતિ સ્તવનાદિક વડે સ્તવે છે, તે પરલોકમાં ઇન્દ્રોના સમુદાય વડે સ્તવાય છે, અને જે પ્રભુનું ધ્યાન ધરે છે, તે સમસ્ત કર્મનો ક્ષય કરીને યોગીજનો વડે ધ્યાન કરવા યોગ્ય બને છે, કિંબહુના ? ઇતિશમ્.

૧૩ જે દોષ રહિત-નિર્દોષ મોક્ષ માર્ગે પ્રવર્તે છે અને કશી સ્પૃહા વગર 'સદ્ગુરૂની સેવા, અન્યજનોને મોક્ષ માર્ગમાં પ્રવર્તાવે છે અને જે સ્વયં ભવ-ભક્તિ અને આ-સમુદ્રને તરતા અન્ય ભવ્ય જનોને તારવા સમર્થ છે, તેવા સદ્-જ્ઞાનો અદ્ભૂત ગુરૂજ સ્વહિત ઇચ્છનારાઓએ સેવવા યોગ્ય છે. મહિમા.'

૧૪ જે મિથ્યાત્વને ફેાડી નાંખે છે, આગમ અર્થનો ઘોષ કરે છે, વળી સદ્-ગતિ અને દુર્ગતિના માર્ગે રૂપ પુન્ય અને પાપનો ફેાડ કરી બતાવે છે, તેમજ

સૂક્તરત્નાવલી ભાષા-અનુવાદ

૧૩૭

કૃત્યાકૃત્ય સંબંધી વિવેક સમજાવે છે, તેવા સદ્ગુરુ વિના ખીજો, કોઈ ભવસમુદ્ર પાર પમાડતા નથી.

૧૫ નરકના ખાડામાં પડતા પ્રાણીને બચાવવાને પુન્ય પાપનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ રીતે સમજાવી બતાવનારા ગુરુ વિના ખીજો કોઈ-પિતા, માતા, બંધુ, પ્રિય સ્ત્રી, પુત્ર સમુદાય, મિત્ર, સ્વામી, મદોન્મત્ત હાથી, ઘોડા, રથ અને પાળાનો પરિવાર સમર્થ થઈ શકતા નથી.

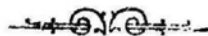
૧૬ હે ભવ્યાત્મન! શ્રી ગુરુ મહારાજની આજ્ઞા વગર ધ્યાન, સમસ્ત વિષયનો ત્યાગ, તપ, ભાવના; ઇન્દ્રિય દમન, અને આત્મ આગમોનો અભ્યાસ કરવા વડે શું ? આજ્ઞા વગરનાં તે બધાંય નકામાં સમજવાં; એમ નિર્ધારી ખૂબ પ્રેમ-પ્રીતિથી સંસારતારક ગુરુ મહારાજની આજ્ઞાનું પાલન કરવું. કેમકે તે વગર ખીજા સઘળા ગુણો નાયક વગરના સૈન્યની જેમ સ્વર્ધૃષ્ટ સિદ્ધિ કરવા સમર્થ થઈ શકતા નથી. એમ સમજી વિવેક આણી શ્રી ગુરુરાજની સેવા કરવી.

૧૭ જિન વચન રૂપ નેત્ર વગરના લોકો સુદેવ-કુદેવને, સુગુરુ-કુગુરુને, સુધર્મ-કુધર્મને, ગુણવંત-ગુણહીનને, સુકૃત્યને તેમજ સ્વહિત અહિતને સારી રીતે ચતુરાઈથી જાણી જોઈ શકતા નથી.

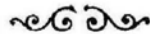
૧૮ વીતરાગ દેવે લાખેલો દયામય સિદ્ધાન્ત જેમણે સાંભળ્યો નથી તેમનું મનુષ્યપણું નિષ્કુળ છે. હૃદય શૂન્ય છે; શ્રવણ રચના શ્રી પ્રવચન સિ- નકામી છે, ગુણ દોષ સંબંધી વિવેક તેમને અસંભવિત છે. નરક દ્ધાન્તનો અતુલ રૂપ અંધ કૂવામાં પતન દુર્નિવાર છે અને લાવ બ્રમણથી છુટવું પ્રભાવ ' તે તેમને માટે દુર્ઘટ-દુર્લભ છે. જિન વચનનીજ બલિહારી છે.

૧૯ જે મુગ્ધ જનો કર્ણાનિધાન શ્રી જૈન શાસનને અન્ય દર્શન સમાન લેખે છે, તેઓ અમૃતને વિષ તુલ્ય, જળને અગ્નિ તુલ્ય, પ્રકાશને અંધકારના સમૂહ તુલ્ય, મિત્રને શત્રુ તુલ્ય, પુષ્પમાલ્યને સર્પ તુલ્ય, ચિન્તામણિ રતનને પથ્થર તુલ્ય, ચંદ્રની આદર્શીને ઉનાળાના તાપ તુલ્ય લેખે છે. વિવેકવાન સુજ્ઞનો તો એવી ભૂલ કરે નહી.

૨૦ પંડિત પુરૂષો જે જિન પ્રવચનને પૂજે છે, ફેલાવે છે, ચિન્તવે છે, અને ભણે છે તે ધર્મને દીપાવે છે, પાપને દૂર કરે છે, ઉન્માર્ગને નિવારે છે, ગુણી પ્રત્યેના દ્વેષભાવને ભેદી નાંખે છે, અન્યાયનો ઉચ્છેદ કરે છે, કુબુદ્ધિને ટાળે છે, વૈરાગ્યને વિસ્તારે છે, દયાને પોષે છે, અને લોભને નિવારે છે એમ સમજી સુજ્ઞનોએ શ્રી વીતરાગ સર્વજ્ઞોક્ત પ્રવચનનું સમ્યક્ આરાધન કરવું યુક્ત છે. (અપૂર્ણ.)

“ જ્ઞાનારાધન.”

જાના વિભાગ પાડી તેની ગણતરી કરાવનાર વિક્રમના વર્ષની શરૂઆત કાર્તિક શુદ્ધ પ્રતિપદાથી થાય છે. નવીન વર્ષની શરૂઆત તે દિવસથી થાય છે. આખું વર્ષ સુખ, આનંદ અને આરોગ્યમાં જાય તેને માટે પ્રત્યેક વ્યક્તિ તે દિવસ સારી ભાવનામાં કાઢવાને ઉત્સુકવાન હોય છે. ઇશ્વર પૂજન, ભજન, ગુરુભક્તિ, પરોપકારાદિ કૃત્યોથી તેને શણગારે છે. કેટલેક સ્થળે તો જ્ઞાનપાંચમ યાને લાભપાંચમ એટલે કારતક શુદ્ધ પ સુધી સંસારી કાર્ય “ધંધો” નહીં કરતાં દેવદર્શનાદિ કૃત્યોમાં ગુજરવામાં આવે છે. એ પાંચમને બીજાઓ લાભપાંચમના નામથી ઓળખાવે છે. ત્યારે જૈન દર્શનકારોએ તેને જ્ઞાનપાંચમીના નામથી ઓળખાવેલ છે. આ દિવસે ઉપવાસાદી વિવિધ પ્રકારની તપશ્ચા યથાશક્તિ કરે છે. જ્ઞાનભંડારોમાંથી પુસ્તક-પોથીઓ કાઢી તેનું ખડુમાન કરી પૂજન કરે છે. વિવિધ પ્રકારના પદાર્થો-ફળ, નિવેદ ચઢાવે છે. યથાશક્તિ દ્રવ્યથી પૂજન કરે છે. જ્ઞાનારાધન માટે પૌષ્ઠ, દેશાવગાશિક વિગેરે વ્રત કરે છે. અને આખો દિવસ જ્ઞાનધ્યાનમાં વ્યતિત કરે છે. તે નિમિત્તે જાપ અને ધ્યાન કરવામાં આવે છે. પૂર્વે થઈ ગયેલ ગુણમંજરી અને વરદત્તની કથા ઘણું ભવો શ્રવણ કરવામાં આવે છે. કેટલાક ભાવિક દરમાસે તેનું આરાધન કરવાને વ્રત ગ્રહણ કરે છે. એ રીતે જ્ઞાનપાંચમીનો દિવસ પવિત્ર રીતે ગુજરે છે.

નવીન વર્ષની શરૂઆતમાં જે કોઈ પણ પવિત્ર પર્વની શરૂઆત થતી હોય તો તે જ્ઞાનપાંચમીના દિવસથી થાય છે. તે સહેતુક છે. તિર્થંકર અને કેવળી ભગવંતે આત્મિક ઉન્નતિના પહેલા પગથીયારૂપ કંઈપણ ચીજ જોઈ હોય તો તે જ્ઞાનને જોઈ છે. જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્ર આ ત્રણના આરાધનને મોક્ષ પ્રાપ્તિનો ઉપાય માન્યો છે. એ ત્રણનું પૂર્ણપણે પ્રાપ્ત થવું એજ મોક્ષ છે. એ ત્રણમાં જ્ઞાનને પ્રથમ પદ આપવામાં આવેલું છે. વિચાર કરતાં તે ખરું લાગે છે. આત્માના અનંતા ગુણ છે. તેમાં જ્ઞાન, દર્શન એ સુખ્ય ગુણ છે. એ બેમાં પણ પ્રથમ જ્ઞાનગુણ છે. કેમકે જ્ઞાનથીજ દર્શન-શ્રદ્ધા થઈ શકે છે. સમ્યગ્ જ્ઞાન શિવાય સમ્યગ્ શ્રદ્ધા થઈ શકે નહીં. સમ્યગ્ જ્ઞાન શિવાયની શ્રદ્ધા અંધશ્રદ્ધામાં જાય છે. અંધશ્રદ્ધાથી આત્મા શુદ્ધ તત્ત્વની પ્રાપ્તિ કરી શકે નહીં.

જૈનદર્શનમાં જે જે ક્રિયાઓ કરવાની કહી છે, તે તમામનું યથાર્થ સ્વરૂપ સમજી તથા તથ્ય આરાધન કરવામાં આવે તો તે આરાધકની કેટલીમાં આવે છે, નહીં તો વિરાધક બને છે. ભગવંતની આજ્ઞાનો પાલનાર તે આરાધક, અને આજ્ઞા-

જ્ઞાનારાધન.

૧૩૯

વિરૂદ્ધ વર્તનનાર વિરાધક છે. પ્રભુની આજ્ઞાનો પાળનાર એજ ભક્ત. બાકીના દેશ-થી એટલે કંઈ અંશે ભક્ત, સર્વથા નહીં. અને તેજ કારણસર જ્ઞાનીને સર્વ આરાધક કહ્યા છે. પાંચમા અંગ (શ્રી ભગવતી સૂત્ર) માં જ્ઞાનનો ઘણો મહિમા ભગવતે બતાવેલો છે. અને જૈનો તે વાતને શ્રદ્ધાથી માને છે. એકલા જ્ઞાનનો પક્ષ ખેંચનાર એકાંતવાદીમાં ગણાય છે. જૈન ધર્મ સ્યાદવાદ છે. એકાંતવાદીઓને શાસ્ત્ર-કારોએ મિથ્યાત્વી કહ્યા છે. તેવીજ રીતે જ્ઞાન રહિત ક્રિયા કરનારની ક્રિયાને વિશેષ મહત્ત્વ આપ્યું નથી. જ્ઞાન સહીતની ક્રિયા અને ક્રિયા સહીતના જ્ઞાનને જ ઉત્તમ કોટીમાં ગણેલા છે. મુક્તિ મેળવવાની કે આગળ વધવાની ઇચ્છાવાળાએ એ બંનેનું આલંબન લેવું જોઈએ. એ બેમાંથી એકને છોડી એકનું આલંબન કરનાર શીઘ્ર ઉન્નતિ કરી શકતો નથી.

આ ઉપરથી આપણને આપણા કૃતવ્યની દિશા સુજે છે, ભાન થાય છે. શાસ્ત્રકારો દરેક રીતે સારી હિતની વાતનું સુચન કરે છે. તેનું મહત્ત્વ બતાવે છે. અને તેના આરાધકનું દૃષ્ટાંત બતાવી તે વાતની પુષ્ટિ કરે છે. અને આપણી શ્રદ્ધા મજબુત થાય તેને માટે પોતાથી થાય તેટલો પ્રયત્ન કરે છે.

આપણે દરસાલ એક દીવસ તેનું આરાધન કરીને કૃત્યકૃત્ય થઈ ગયા એમ માની બેસી રહેવાનું નથી. જંગલમાં ભુલા પડેલા મુસાફરને માર્ગનો જાણુ પરોપકારાર્થે તસ્દી લેઈ માર્ગ—દીશા બતાવે, પછી તે માર્ગે પ્રયાણ કરી ઇચ્છિત ઠેકાણે પહોંચવાને આગળ ચાલવું એ મુસાફરનું કામ છે. દિશા બતાવનાર મુસાફરી પુરી કરાવવાને જોડે આવે નહીં. કદી જો માહાભાગ્યશાળી પરોપકારાર્થે જોડે આવનાર નીચળે પણ મુસાફર ગળીયા બળદની પેઠે આગળ ચાલે નહીં, તો તે મુસાફરી શી રીતે પુરી થાય ?

જ્ઞાનીઓએ આપણને આપણા હિતની ખાતર જ્ઞાન આરાધનનો માર્ગ બતાવ્યો છે. આઠ પ્રકારના કર્મમાં પ્રથમ જ્ઞાનવર્ણી કર્મને બતાવે છે. આ ધાતીકર્મ છે. આત્માના અનંતાગુણને તે રોકનાર છે. જે આપણે આપણામાં ગુણો ઉત્પન્ન કરવા હોય તો, જ્ઞાનવર્ણી કર્મ ઓછાં કરવાને મન, વચન અને કાયાથી યથા શક્તિ પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. જ્યાંસુધી આપણે તમામ આવર્ણુ બપાવી કેવળજ્ઞાન ઉત્પન્ન કરી શક્યા નથી, ત્યાંસુધી જ્ઞાનાભ્યાસ કરી રહ્યા અને આવર્ણુ બપાવવાના બાકી રહ્યા નથી એવો દાવો કરી શકીએ નહીં.

આપણામાં ઘણે ભાગે મોટી ઉમરના માણસોની સમજૂતી એવા પ્રકારની થયેલી જણાય છે કે જ્ઞાનાભ્યાસ કરવો એ ન્હાની ઉમરનાનું કામ છે. પરંતુ મોટી ઉમરનાએ નવીન નવીન જ્ઞાનાભ્યાસ કરવો અથવા વાંચન શ્રવણથી પોતાના જ્ઞાનમાં વધારો કરવો એ પોતાનું ખાસ કૃતવ્ય છે, એમ સમજતા હોય એમ જણાતું નથી. પોતાનું કર્તવ્ય છે એમ સમજનારા મોજશોખમાં કે ધંધાની ધમાલમાંથી પોતાને

વખત મળતો નથી, એવું બાનું બતાવી છટકી જવા માગે છે. અને કેટલાક મોટી ઉંમરમાં લાણવાનો પ્રયત્ન કરવો એને શરમ જેવું સમજી તે તરફ દુર્લક્ષ કરે છે.

વ્યવહારિક કેળવણીના અંગે વિદ્વાનોનો એવો અભીપ્રાય છે કે, સ્કુલ અથવા કૉલેજની ડીગ્રી મેળવી એટલે કેળવણી પુરી થઈ એમ માનીને બેસી રહેવાનું નથી. પણ ખરી કેળવણી તો સ્કુલ અથવા કૉલેજ છોડ્યા પછીથી શરૂ થાય છે. આ કેળવણીને જાત કેળવણી કહેવામાં આવે છે. વિદ્વાનો પોતાને સ્કોલર કેહવરાવવામાં માન સમજે છે, અને પોતાના જીવનમાં નવીન અભ્યાસ કરવાને માટે થોડો વખત દરરોજના ટાઈમટેબલમાં રોકે છે. અને જીવન પર્યાંત નવીન નવીન જ્ઞાનાભ્યાસ કરે છે. મુંબાઈ હાઈકોર્ટના માજી ન્યાયાધીશ જસ્ટીશ તેલંગ, રાનાડે, પોતે સ્કોલર તરીકે ગણાવવાને માન સમજતા હતા. જૈનશાસ્ત્રકારોએ વીશસ્થાનક તપમાં અભીનવ જ્ઞાનપદને વીશસ્થાનકમાં સ્થાન આપેલું છે. અને નવીન નવીન જ્ઞાનાભ્યાસથી તેનું આરાધન કરવાને બોધ કરેલો છે. ઘણા જીવો એ પદના આરાધનથી તિર્થંકર પદ મેળવવાને લાગ્યશાળી બનેલા છે. વર્તમાનમાં વીશસ્થાનક તપનું આરાધન કરનાર તે નિમિત્તે તપસ્યા કરે છે, અને તેને લગતી બીજી શાસ્ત્રોક્ત ક્રિયા કરે છે, એટલું કરીને પોતે એ સ્થાનકનું આરાધન કરી રહ્યા એમ સમજે છે.

જ્ઞાનપંચમી વૃત્તનું આરાધન કરનારની પણ પ્રાયેઃ એવીજ પ્રવૃત્તિને જોવામાં આવે છે કે તે નિમીત્તની તપસ્યા કરવી અને તેને લગતી શાસ્ત્રોક્ત બીજી ક્રિયા કરવી; અને તેમ કરીને વ્રત કરવાની જે મુદત બતાવી હોય, તે મુદત પુરી થયે તેનું યથાશક્તિ ઉદ્યાપન કરી પોતાને કૃતાર્થ માની બેસી રહે છે.

બેશક એ બન્ને વ્રતની ઉપાસનામાં જેટલે જેટલે અંશે તપસ્યાદિ આરાધન કરવામાં આવે તેટલો લાભ છે, પણ તેની સાથે જ્ઞાનાભ્યાસ કરવાનો કે વધારવાનો શાસ્ત્રકારોનો ઉદ્દેશ છે, તે વીસારી મુકવા જેવો નથી. વીશસ્થાનક તપમાં અભિનવ જ્ઞાનપદના આરાધન, તથા જ્ઞાનપંચમીના આરાધનમાં મુખ્ય ઉદ્દેશ જ્ઞાનાભ્યાસ કરી જ્ઞાનાવર્ણ કર્મ અપાવી જ્ઞાનશક્તિ ખીલવવાનો-પ્રગટ કરવાનો છે. એ જ્ઞાનશક્તિ ખીલવવા તથા જ્ઞાનાભ્યાસ સરલ રીતે થવાને તપસ્યાદિ મદદગાર છે ને તે આરાધન કરવા લાયક છે. પણ એ બન્નેમાં જે સાધ્ય જ્ઞાનાભ્યાસ કરવાનો છે, તેની ઉપેક્ષા કરીને તેને કોરે મુકી દેવાની પ્રવૃત્તિ ચાલે છે, તેને દુર કરી શાસ્ત્રકારોનો મુખ્ય ઉદ્દેશ શું છે, તે સમજી તેમાં યથાશક્તિ પોતાનું વીર્ય ફેરવી જ્ઞાનમાં વધારો કરવાનો છે.

જ્ઞાનાભ્યાસ કરવાને માટે ન્હાની મોટી વયમાં કંઈ તકાવત નથી. ન્હાની ઉંમરનો કાગ કેવળ વિદ્યાભ્યાસ કરવાનો છે એ વાત ખરી, તેમાં પણ વ્યવહારિક કેળવણી તરફ લક્ષ અપાઈ ધાર્મિક અભ્યાસ તરફ જોઈએ તેટલું લક્ષ આપવામાં આવતું નથી. મોટી ઉંમરમાં જુદું અને ધંધાના વ્યવસાયમાં વખત મળતો નથી,

જ્ઞાનારાધન.

૧૪૧

એમ જણાવી ધાર્મિક અભ્યાસ કરવાની વાતને ઉડાડી દેવામાં આવે છે, પણ અહીં આપણી ભુલ થાય છે, એ ખાસ ધ્યાનમાં લેવા જેવું છે.

આત્મિક ઉન્નતિ કરવાને, આત્માની શક્તિ ખીલવવાને, અને આત્માના મહાન ગુણો અને સદ્ગુણો ખીલવવાને ધાર્મિક જ્ઞાનની ખાસ જરૂર છે. વ્યવહારિક કાર્ય અથવા ધન કમાવવાને જેટલો વખત રોકીએ તે બધો પરિણામે આપણા આત્માને હીતકારક નથી, પણ જ્ઞાનાભ્યાસમાં જેટલો વખત રોકી આપણે આપણા જ્ઞાનાવર્ણુ ઓછા કરવાને શક્તિમાન થઈએ, તેટલો આપણને પોતાનેજ લાભ છે. ભાવિ ઉન્નતિ કરતા છે. અને આગામી ભવ સુધારનાર છે, એ ભુલવા જેવું નથી. જ્ઞાનાવર્ણુ ઓછા થવાથી જેટલે અંશે આત્મા નિર્મળ થઈ આત્મિક શક્તિ ખીલે છે, તે પછી જો નવીન કર્મનો બંધ ન પડવા દેવાને આપણે ઉપયોગ રાખીએ તો, આગામી ભવમાં પણ એ ખીલેલી શક્તિ કાયમ રહે છે.

દરેક કાર્ય કરનાર, કરાવનાર, અને તેનું અનુમોદન કરનાર, એ ત્રણને સરખા ફળના ઉત્પન્ન કરનાર કહ્યા છે. એ નિયમ જ્ઞાનાવર્ણુ કર્મ અપાવવાને પણ લાગુ પડી શકે છે.

જો પોતાની શારિરિક સંપત્તિ સારી હોય, તો દરરોજના કાર્યક્રમમાં નવિન અભ્યાસ, અથવા વાંચન, કે સજ્જાય ધ્યાનના માટે વખત કાઢવો જોઈએ. દરરોજના થોડા થોડા અભ્યાસ કે વાંચનથી લાંબી સુદૃઢ ધ્યેયો થયેલો આપણને પ્રત્યક્ષ માલુમ પડશે. વર્તમાનમાં અભ્યાસના અને વાંચનના સાધન જોઈએ તે પ્રમાણમાં મળી શકે તેમ છે.

જો નિરૂપાયથી પોતાથી જ્ઞાનાભ્યાસ થઈ શકતો ન હોય તો ખીજાઓને જ્ઞાનાભ્યાસ કરાવવાને પોતાની શક્તિ પ્રમાણમાં તન અને ધનથી મદદ કરવી જોઈએ. જેઓ જ્ઞાનાભ્યાસ કરી શકે તેવા છે, પણ સાધન કે સગવડના અભાવે જ્ઞાનાભ્યાસ કરી શકતા નથી, તેમને સાધન અને સગવડ કરી આપવા, અપાવવાને પોતાથી થાય તેટલી યોગ્ય મદદ કરવાને પ્રયત્ન કરવાથી આપણા જ્ઞાનાવર્ણુ કર્મ ઓછા થાય છે.

આ બન્ને રીતે કાર્ય કરવાને પોતાનામાં શક્તિ ન હોય, તો પછી એ બન્ને કાર્ય કરનારના ગુણોનું અનુમોદન કરવું. તેમની પ્રશંસા કરવી, અને તેઓને અંતઃકરણ પૂર્વક, શુદ્ધ ભાવનાથી તેમનું બહુ માન કરવું એ ફળદાયક છે. કેમકે પ્રશંસા અને બહુ માનથી તેઓને પોતાના કાર્યમાં આગળ વધવાને ઉત્સાહ વધે છે અને તેનું નિમિત્ત કારણ અનુમોદન કરનાર થાય છે.

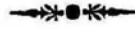
આત્માનંદ મેળવવાને જ્ઞાનારાધન એ પ્રબળ કુચી છે. પુદ્ગલિક આનંદ એ ક્ષણિક આનંદ છે. વાસ્તવિક તે આનંદ નથી, પણ આનંદાભાસ છે. જ્ઞાનાનંદ એ આત્મિક અને સ્વભાવિક આનંદ છે અને તે જ્ઞાનાભ્યાસથી, જ્ઞાનના આરાધનથીજ મેળવી શકાય છે. તેમાં આપણે યથાશક્તિ પ્રયત્નવાન બનવું એ આપણી ફરજ છે, એ હંમેશાં ધ્યાનમાં રાખવાને આપણે ભુલવું નહીં જોઈએ.

વક્રીલ નંદલાલ લલ્લુભાઈ વડોદરા.

૧૪૨

શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ.

“સૌજન્યતા.”

(ગતાંક પૃષ્ઠ ૧૨૨ થી ૨૩.)

ગયા અંકમાં ગતાવ્યા મુજબ સંગતિની અસર પોતાની મેળે પ્રાપ્ત થાય છે તો મનુષ્યને સારી સંગતિ થઈ એટલે બસ, એમ ન સમજવું. પણ તે માણસના સદાચરણી વર્તન લક્ષ્યપૂર્વક જોઈ તે પ્રમાણે વર્તવાનો નિશ્ચય કરવો. નિર્વ્યસની વ્યસનીની સંગત કરતો નથી અને વિદ્વાનને મૂર્ખનો સહવાસ ગમતો નથી. તો જે બાળક યા યુવાનને સારા થવું હોય, તેમણે પોતાના કરતાં સારા મનુષ્યનો સંગ કરવો અને દુર્જનની સંગત છોડી દેવી.

સજ્જનની સંગતિથી મનુષ્યનું સર્વ પ્રકારે હિતજ થાય છે તેની સમજ, સદ્વર્તન રાખવાનો દૃઢ નિશ્ચય, ડહાપણ, પરોપકારી સ્વભાવ વિગેરે વિગેરે સદ્ગુણોનું અનુકરણ કરવાથી આપણામાં તથા પ્રકારના ગુણ સંપાદન થાય છે. આપણે ગમે તેવા સુસ્વભાવવાળા હોઈએ, તો પણ સામાના ગુણો આપણામાં વાસ કર્યા વિના રહેતા નથી. કહ્યું છે કે—

હિયતે હિ મતિઃ પુંસાં હીનૈઃ સહ સમાગમાત્ ।

સમૈશ્વ સમતામેતિ વિશિષ્ટૈશ્વ વિશિષ્ટતામ્ ॥ ૧ ॥

“નકારા લોકોની સોબત કીધાથી પુરૂષોની બુદ્ધિ બગડે છે. સમાનશીલની સંગતથી જેવી હોય તેવીજ રહે છે અને સુજ્જનના સમાગમમાં રહ્યાથી વધારે સારી થાય છે.” ?

અકૃત્યં નૈવ કર્તવ્યં પ્રાણત્યાગેડપિ સંસ્થિતે ।

ન ચ કૃત્યં પરિત્યાજ્યં ધર્મ એ વ સનાતનઃ ॥ ૧ ॥

“પ્રાપ્ત થયેલી સ્થિતિમાં પ્રાણનો અંત આવે તો પણ જે કરવા યોગ્ય ન હોય તે કદી પણ કરવુંજ નહિ. અને જે કરવાનું હોય (કરવા યોગ્ય હોય) તેનો ત્યાગ કરવો નહિ. એજ સનાતન ધર્મ છે.”

પૂર્વના સુકૃત કર્મોથીજ આપણને મનુષ્ય દેહની પ્રાપ્તિ થઈ છે તે ખાવા પીવા કે મોજ મઝા માણવા માટે નથી, પણ આપણને જે સાધનો પ્રાપ્ત થયા હોય તેને યોગે આપણા જન્મનું સાર્થક કરવા માટેજ આ અમૃત્ય દેહ મળેલો છે. તો તે સંકળ કરવાને સુજ્જનતાનો ગુણ ગૃહણ કરવો તે આપણું મુખ્ય કર્તવ્ય છે. કારણ કે—

સુજ્જનતા મેળવવી તે કાર્ય વગર પરિશ્રમે થતું નથી; તે ગુણ પ્રાપ્ત કરવાને નિરંતર જીતેન્દ્રિય રહીને લક્ષ્યપૂર્વક વ્યવસ્થિત પ્રમાણે વર્તવું પડે છે. આ પ્રમાણે પરિશ્રમ વેઠતાં ઘણાં વિધો નડે છે, તો પણ જેમ જેમ સત્ય તરફ પ્રીતિ વધે છે તેમ તેમ હરકતો ઓછી થતી જાય છે. સત્યતા રાખવાની જેમ જેમ અધિકાધિક

“સૌજન્યતા.”

૧૪૩

ઉમેદ પકડીએ તેમ તેમ પ્રયત્નની કઠિનતા દૂર થતી જાય છે. પૂર્ણ સત્યતા આવવાને ઘણો વખત લાગે તો પણ દિનપ્રતિદિન તેની વૃદ્ધિ થયા વિના રહેતી નથી.

દુર્ગુણી પુરૂષો સંસારિક પદાર્થની પ્રાપ્તિ માટે હિંસા, જૂઠું, વિશ્વાસઘાત આદિ અનેક પ્રકારના દુષ્કર્મ કરે છે, અનેક પ્રકારનાં પાપ કરે છે, ધર્મ તરફ પ્રેમ ધારણ કરતા નથી, જે ખોટું અથવા ન કરવા યોગ્ય હોય તે સત્ય માની કરવા પ્રયત્ન કરે છે, અન્ય ઉપર ક્રોધ કરે છે અને મનમાં વૈરની ઝેરી વાસનાઓથી ઉપદ્રવ કરે છે, અન્ય મનુષ્યોપર દ્વેષભાવ ઉત્પન્ન કરે છે, કલેશ કરે છે અને અન્ય જીવોનું ભલું ઇચ્છતા નથી. પણ સજ્જન પુરૂષો કોઈ વખત પારકા દોષને કહેતા નથી, પરંતુ પારકા ગુણને તે અદ્ય હોય તો પણ નિરંતર કહે છે. પારકી સંપત્તિને જોઈને સંતોષ અને પરપીડાને જોઈ શોક ધારણ કરે છે, આત્મપ્રશંસા કરતા નથી, ન્યાયનો ત્યાગ કરતા નથી અને યોગ્યતાનું ઉદ્વંધન કરતા નથી. વળી તેમને અપ્રિય વચન કહ્યાં હોય તો પણ તેઓ ક્રોધ કરતા નથી. આવું સત્પુરૂષોનું ચરિત્ર છે.”

પ્રત્યેક મનુષ્યે દ્રવ્યના લોભમાં તથા દુષ્કર્મમાં ન લુપ્થ થતાં સદાચરણ, સત્સંગતિ, સુસ્વભાવ વિગેરે ગુણો આચરવા તથા બીજાને તે પ્રમાણે આચરવાનો સદ્બોધ દેવા બનતો પ્રયત્ન કરવો. લુચ્યાઈ-દોંગાઈથી ઉત્પન્ન કરાયેલી જે લક્ષ્મી તે સારી નથી, પણ સત્યતાથી ઉપાર્જાયેલું અદ્ય દ્રવ્ય તે ઘણું જ શ્રેષ્ઠ છે. લક્ષ્મી ચપળ છે, તે આજ છે ને કાલ નથી. એવા દાખલા આ વખતમાં ઘણું જ ઠેકાણે આપણે જોતા આવ્યા છીએ. પણ સત્કીર્તિ તો દુનિયામાં સદા વાસ કરીને રહેલી હોય છે. કીર્તિવાન મનુષ્યના મરણ પછી પણ તેનું નામ તે કીર્તિ અમર કરે છે અને તેના દૃષ્ટાંતો લઈ ઘણાં માણસો તેવા સુજન પુરૂષોનાં કાર્યો તથા આચરણોનું અનુકરણ કરે છે. તો સજ્જન પુરૂષોએ-દ્રવ્યના લોભમાં ન પડતાં અદ્ય જે કંઈ પોતાની પાસે હોય તે સર્વસ્વ માની સત્કાર્ય આદરવાં.

“ સુજનતાવાળા મનુષ્યોને વૈભવ રહિતપણું અર્થાત્ દારિદ્ર એજ સારું છે પણ દુષ્ટ આચરણ વડે ઉપાર્જેલી સંપત્તિ સારી નથી. કારણ કે આગામિ કાલને વિષે સુંદર એવું જે સ્વાભાવિક દુર્બલપણું તે શોભે છે, પણ પરિણામે દારૂણ એવી જે સોજનથી થયેલી પુષ્ટતા તે શોભતી નથી. ”

ઉપર કહ્યું છે કે જગત્માં સુખી કે દુઃખી રહેવું, એનો આધાર આપણા મન ઉપર છે. મન સંતુષ્ટ રાખીએ તો સર્વત્રજ સુખ છે અને અસંતુષ્ટ રાખીએ તો સર્વત્રજ દુઃખ છે. સજ્જનને સુખ ને દુર્જનને દુઃખ એવા ચમત્કારિક બનાવો જગત્માં પુષ્કળ માલૂમ પડે છે. પણ તેમનો પૂર્વાપર સંબંધ આપણા સમજવામાં આવતો નથી. તો પરમાત્મા પર વિશ્વાસ રાખી સદા સદ્વર્તન તથા સત્કાર્ય આચરવાં.

મનુ કહે છે કે:—

૧૪૪

શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ.

નામુત્ર હિ સહાયાર્થ પિતા માતા ચ તિષ્ઠતઃ ॥

ન પુત્ર દારા ન જ્ઞાતિર્ધર્મસ્તિષ્ઠતિ કેવલઃ ॥

તસ્માદ્ધર્મ સહાયાર્થ નિત્યં સંચિનુયાચ્છનૈઃ ॥

“ પરલોકમાં સહાય કરવાને મા, પિતા, ભાઈ, કે જ્ઞાતિબંધુઓ એમાંનું કોઈ પણ આવતું નથી, પણ માત્ર ધર્મ ઉપયોગી થઈ પડે છે. ધર્મજ પરલોકમાં સહાયકારી છે, માટે હળવે હળવે નિરંતર ધર્મ સંચય કર.

ૐ જ્ઞાન્તિઃ જ્ઞાન્તિઃ જ્ઞાન્તિઃ

॥ ૐ ॥

સમતાથી ઇચ્છિત પ્રાપ્તિ.

(દેશી-કડખાની.)

જાણું તું અર્થ અનર્થનું. મૂળ છે, સત્ય કહું લેશ સુખ જેથી નાંહિ;
બીકે ધનભાજ ને પુત્ર આદિ થકી, વ્યાપ્ત એ રીત જગ સર્વ માંહિ.
કોણ તુજ પુત્ર અને નાર તારી વળી, પેખ જગ સર્વ આશ્ચર્યકારી;
કોણ વળી તુજ પોતે! કહો ક્યાં થકી, આવીઓ દેખ એ મર્મ ભારી.
શત્રુ ને મિત્રમાં પુત્ર વળી બન્ધુમાં, કર નહિ સન્ધિ વિગ્રહ વિચારી;
સર્વ સ્થળ કર સમ ચિત્ત હે! મિત્ર! તું, થાય નિજ પૂર્ણ ઇચ્છિત ભારી.

મુંબઈ-ગણેશવાડી.

પોષ કૃષ્ણ દશમ.

}

(જિજ્ઞાસુ ઉમેદવાર.)

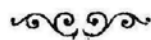
શ્રી કેળવણી ફંડ અને શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા
ભાવનગર.

આ સભાને આ ચાલતું વીસમું વર્ષ છે. દિવસાનુદિવસ દેવ-શુરની કૃપાથી ધીમે ધીમે તેની થતી જતી ઉન્નતિથી તે ક્રમે ક્રમે સમાજ ઉન્નતિના કાર્યમાં આગળ વધે છે. આ સભાના કાર્યવાહકો અને લાગણીવાળા સભાસદોની ઘણા વખતથી એવી ઇચ્છા હતી કે કેળવણીને અંગે કાંઈ યથાશક્તિ સભાએ ફાળો જમાનાને અનુસરીને હવે આપવો જોઈએ, તે ઇચ્છા પરમાત્માની કૃપાથી હાલમાં ગયા કારતક માસમાં કંઈક અંશે ફલીભૂત થઈ છે. હકીકત એવી છે કે ગયા કારતક માસમાં આ સભાની ભરા-

વર્તમાન સમાચાર.

૧૪૫

યેલ જનરલ મીટીંગમાં ઠરાવ કરવામાં આવ્યો છે કે, આ સભાએ, કેળવણી લેતાં આ શહેરના જૈન બાળકો કે જે કોઈ પ્રકારના સાધન વગર કેળવણી લેતાં અટકતાં હોય અને આસ જરૂરીયાત હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને સ્કોલરશીપ—(કેળવણીનું સાધન કરી આપવું) આપવી. હાલમાં અજમાયશ દાખલ સામાન્ય રીતે પાંચ વર્ષને માટે દર વર્ષે રૂ. ૧૫૦) એકસોપચાશ મુજબ આપવા, અને જે ગઈ શાલમાં એક એજ્યુકેશન (શ્રી કેળવણી) ફંડ ઉઘાડયું છે, તેની આ સભાના કાર્યવાહકો અને સભાસદોએ બનતા પ્રયત્ને વૃદ્ધિ કરવી. જેમ બને તેમ તેને વધારે વિશાળ કરી આ કાર્ય વધારવું. જે કે આ નજીવી રકમ છે. છતાં આવા કેળવણીના કાર્યને ઉત્તેજન આપવા માટે સભાએ જે ઉદ્દેશ ઘડી કાઢ્યો છે, તે માટે ખુશી થવા જેવું છે અને આ સભાના દેશ પ્રદેશના તમામ માનવંતા સભાસદોને અને દરેક સ્થળના જૈન બંધુઓને નમ્ર વિનંતિ છે કે આવા કેળવણીના કાર્યમાં પોતાનો ઉદાર હાથ લંબાવી યોગ્ય મદદ આપશે, એવી વિશ્વસિ છે. વળી કોઈ પણ શહેર યા ગામના જૈન બંધુઓનો પોતાની ઇચ્છા પ્રમાણેની શરતે આ સભા મારફત આવા કે બીજા કોઈ પ્રકારના કેળવણીના કાર્યમાં મદદ આપવા ઇચ્છા ધરાવશે તો સભાના ધારા પ્રમાણે તેવું કાર્ય તેમની વતી સભા કરી આપશે.

વર્તમાન સમાચાર.

ભાવનગરમાં પૂજ્યપાદ શ્રી મૂળચંદ્ર મહારાજની સ્વર્ગવાસ તીથી નિમિત્તે થયેલ કાર્યો.

સ્વર્ગવાસી પૂજ્યપાદ શ્રી મૂળચંદ્ર મહારાજની ગયા માગશર વદી ૬ ના રોજ સ્વર્ગવાસ તીથી હતી, જેથી તે પ્રસંગ નિમિત્તે દાદાસાહેબના દેરાસરમાં આ સભા મારફત પૂજા ભણાવવામાં આવી હતી તેમજ મૂળનાયકજી શ્રી મહાવીરસ્વામી મહારાજ તથા પૂજ્યપાદ ઉક્ત સ્વર્ગવાસી મહાત્માની પાદુકાને સુંદર આંગી રચવામાં આવી હતી. એ રીતે જયંતી ઉજવવામાં આવી હતી.

વડોદરામાં ઉક્ત મહાત્માની ઉજવાયેલ જયંતી.

શ્રીમાન્ય સ્વર્ગવાસી મહાત્મા શ્રી મૂળચંદ્ર મહારાજની માગશર વદી ૬ ના રોજ સ્વર્ગવાસ તીથી હોવાથી ઉક્ત શહેરમાં ઉક્ત મહાત્માના શિષ્ય પંન્યાસજી મહારાજ શ્રીકમળવિજયજી મહારાજે શ્રી સંઘ સાથે જયંતી ઉજવી હતી. પ્રથમ જૈનશાળાના વિદ્યાર્થીઓને ધનિમ આપવામાં આવ્યા હતા. ત્યારબાદ ઉક્ત પંન્યાસજી મહારાજે સ્વર્ગવાસી મહાત્માનું અસરકારક જીવન ચરિત્ર કહી બતાવ્યું હતું. ત્યારબાદ આંગી-પૂજા ભાવના વગેરેથી જયંતી ઉજવવામાં આવી હતી.

(મળેલું.)

૧૪૬

શ્રી આત્માનંદ પ્રકાશ.

મુનિરાજ શ્રી વલ્લભવિજયજી મહારાજનો અંભાતમાં પ્રવેશ.

ન્યાયાંભોનિધિ પૂજ્યપાદ સ્વર્ગવાસી મહાત્મા શ્રી વિજયાનંદસૂરીશ્વરના પ્રશિષ્ય મુનિરાજ શ્રી વલ્લભવિજયજી મહારાજ સુરત ચોમાસું હતા. ચોમાસું ઉતર્યા બાદ ત્યાંથી નિહાર કરતા અનેક શહેરમાં ઉપકાર કરતાં કરતાં પોશ શુદ્ધ ૧૨ સોમવારના રોજ અંભાત શહેરમાં પધાર્યા હતા. અને જ્યાં સંઘ તરફથી મોટા ઉત્સાહથી સામૈયું કરવામાં આવ્યું હતું તેઓશ્રી જ્યાં કે શ્રી ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથ મહારાજનું દેવાલય અને નવી ધર્મશાળા (ઉપાશ્રય) જે કે શા. અંબાલાલ પાનાચંદના નામથી ઓળખાય છે અને જ્યાં પેહેલા ધર્મવિજયજી પંન્યાસ વિગેરે મુનિમહારાજએ ચાતુર્માસ કર્યા હતા ત્યાં ખીરાજમાન થયા છે. જ્યાં પોશ વદ ૬ ના રોજ વડોદરા નિવાસી એક શ્રાવિકા જેમનું નામ ચંચળ એન છે તેમને દિક્ષા ઉક્ત મહારાજના હસ્તક પોશ વદી ૬ ના રોજ આપવાની છે. (મળેલું)

અંથાવલોકન.

દશાશ્રીમાળી હિતેષુ ત્રિમાસિક.

ઉપરોક્ત નામવાળું દશાશ્રીમાળી વણિક જ્ઞાતિનો અબ્યુદય ઇચ્છનારું માસિક અમોને ભેટ મળેલ છે. સદરહુ પત્રના એડીટર (તંત્રી) ધોરાજી નિવાસી અંધુ મોહનલાલ નાગજી ચીના-ઇ એક બાહોશ પુરૂષ છે. અત્યાર સુધી દશાશ્રીમાળી વણિક જ્ઞાતિના માટે જેની જરૂરીયાત હતી તે ઘણું ભાગે આ માસિકથી પુરી પડશે એમ તેમના પહેલો અંક વાંચતા તેના ઉદ્દેશથી માલુમ પડે છે. ઉક્ત જ્ઞાતિના આદર્શ રૂપ આ માસિકને બનાવવાને તંત્રી તેમજ તે જ્ઞાતિના દરેક અંધુ-ઓની ફરજ છે. વળી આ માસિક માત્ર નિસ્વાર્થવૃત્તિથી તેમજ જ્ઞાતિના શ્રેયાર્થેજ નીકળતું હોવાથી અમો દરેક દશાશ્રીમાળી અંધુઓને આ માસિકને તન, મન, ધનથી સહાય આપવા સૂચના કરીએ છીએ. સદરહુ માસિકનો ઉદ્દેશ વાંચતાં તેને જો પુરતી સહાય દરેક પ્રકારની મળતી રહેશે તો તે સદરહુ જ્ઞાતિનું ભવિષ્યમાં ઉંચામાં ઉંચું હિત કરી શકશે. દરેક દશાશ્રીમાળી અંધુઓ છેવટે તેના ગ્રાહક થઈ ઉત્તેજન આપશે, એવી ખાસ ભલામણ કરીએ છીએ. અમો પણ આ પત્રની ઉન્નતિ ઇચ્છીએ છીએ.

“ શ્રી પાલીતાણા જૈન સમાજ—મુંબઈનો ટુકો રીપોર્ટ. ”

ઉપરના નામની સંસ્થાનું મુંબઈમાં સં. ૧૯૭૧ ના આસો શુદ્ધ ૧૦ ના રોજ સ્થાપન કરવામાં આવ્યું છે. તેનો ટુકો રીપોર્ટ અમોને મળ્યો છે જે ઉપરથી જણાય છે કે તેનું અંધારણુ ધારાધોરણુ અને ઉદ્દેશ યોગ્ય લાગે છે. આવા ઘણા મંડળોની કામની ઉન્નતિ માટે જરૂર છે. પરંતુ એવા મંડળો સ્થાપન થયા પછી અંદર અંદરની માન અને કીર્તિની હરીફાઈ તેમજ કુસંપને લાઇને “ આરંભે શરા ” એવું બીરૂઢ ધારણુ કરીને છેવટે તેનું નામ નિશાન પણ રહેતું નથી. આ સંસ્થાના વ્યવસ્થાપકોને અમે ભલામણ કરીએ છીએ આવું ન બને તેને માટે દીર્ઘદષ્ટિ વાપરી કામ લેશો. અમો તેમનો અબ્યુદય ઇચ્છીએ છીએ અને ભવિષ્યમાં ઉક્ત સંસ્થા કામની ઉન્નતિમાં સહાયરૂપ નિવડો એમ ઇચ્છીએ છીએ.

आत्मानन्द प्रकाशनो वयारो.

* वन्दे जिनवरम् *

हितैषी औषधालय-इटावाका.

वीर संवत् २४४२

वीक्रम संवत् १९७२

का

जैन पंचांग.

विनामूल्य वितरित.

दवा मंगाववानुं स्थः—

चन्द्रसेन जैन वैद्य.

चन्द्राश्रम-इटावह.

ETAWAH. U. P.

भावनगर—आनन्द प्रिन्टींग प्रेसमां शाह गुलाबचन्द ललुमाइए छाप्युं.

✽ वन्दे जिनवरम् ✽

ॐ हितैषी औषधालय—इटावाकी ॐ

॥ पवित्र सस्ती दवाइयां ॥

॥ धातु सजीवन सत. ॥

इस दवा के सेवन करने से स्वप्न में तथा बिना कारण धातु का गिरना, किसी बातका याद न रहना, नेत्रों के आगे अन्धकार, सिरमें दर्द, हाथ पैरों में जलन, भोजन में अरुचि, खफ़ीफ़ बुखार का रहना, कब्जी सुस्ती आदि सम्पूर्ण विकार दूर होकर बदन में ताकत आती तथा दिमाग में तरावट नेत्रों की ज्योति बढाती और शरीर हृष्ट पुष्ट हो जाता है । की० फी वक्स १) तीन वक्स २।।।) छः वक्स ५।) बारह १०) डा० अ०

नपुंसकत्वारि तैल ॥

इस को इन्द्री पर लगाने से इन्द्री की नपुंसकता सुस्ती टेठापन हथरस का दोष और सुहवतका न होना या हो कर जल्द मिट जाना धातुक्षीण आदि इन्द्री सम्बन्धी सर्व रोग फौरन दूर होजाते हैं । हजारों दफा आजमाया हुआ है कीमत १) डांकखर्च अ०

स्तम्भन वटी ॥

यथा नाम तथा गुणः ये दवा हमने बडे परिश्रम से अधिक खर्च कर बनाई है । की० ।) शी० दर्जन २।।)

दन्त कुसुमाकर.

इस मंजन से दांतका हिलना, मसूड़ों का फूलना, कीडे का लगना, टीस आदि दांतों के सर्व रोग दूर होजाते हैं और दांत वज्र समान मजबूत रहते तथा मोती समान चमकते लगते हैं. रोज लगाने से बूझपेमें कोई तकलीफ नहीं होती है दांत बहुत जल्द नहीं गिरते हैं और दांतो की बीमारी वास नहीं आति है की डिब्बी ।) दर्जन २।।)

૧

કાર્તિક.

વીર સંવત્ ૨૪૪૨ વિક્રમ સંવત્ ૧૯૭૨ (પ્રભવ)

તિથિ.	વાર.	તારીખ.	પર્વો.
સુ.૧	સોમ	ન. ૮	ગૌતમસ્વામીને કેવલજ્ઞાન, સુધર્માસ્વામી પાંદે બેઠા.
૨	મંગલ	૯	ભાઈવીજ, સુવિધિનાથને કેવલજ્ઞાન.
૪	બુધ	૧૦	
૫	ગુરુ	૧૧	જ્ઞાનપંચમી.
૬	શુક્ર	૧૨	
૭	શનિ	૧૩	અઢાઈ બેઠી. (કલ્પાદિ)
૮	રવિ	૧૪	મોતીશા શેઠે મુંબઈમાં પાંજરાપોલ બંધાવી,
૯	સોમ	૧૫	પંચક ઘ. ૧૬-૧૯ પછી બેઠાં.
૧૦	મંગલ	૧૬	
૧૧	બુધ	૧૭	પંચક ઘ. ૪૭-૪૭ સુધી છે, હીં. દેવદીવાલી.
૧૨	ગુરુ	૧૮	અરનાથપ્રભુને કેવલજ્ઞાન, મુ. તાબુત ઠંડા.
૧૩	શુક્ર	૧૯	
૧૪	શનિ	૨૦	ચોમાસી ચૌદશ, ચોમાસી પ્રતિક્રમણ, મુનિ વિહાર શરુ.
૧૫	રવિ	૨૧	કાર્તિકી પુનમ, સિદ્ધાચલ યાત્રા, દ્રાવીડ અને વારીસી-
વ.૧	સોમ	૨૨	લ્યનો દશકોટી પરિવાર સાથે મોક્ષ, શ્રી હે-
૨	મંગલ	૨૩	રોહિણી. { મચંદ્રાચાર્યનો ધંધુકામાં ૧૧૪૫ માં જન્મ.
૩	બુધ	૨૪	હિરવિજયસૂરિ ૧૫૯૬ માં દિક્ષા લીધી.
૪	ગુરુ	૨૫	
૪	શુક્ર	૨૬	સિદ્ધિયોગ.
૫	શનિ	૨૭	સુવિધિનાથનો જન્મ દિવસ.
૬	રવિ	૨૮	સુવિધિનાથનું દિક્ષા કલ્યાણક.
૭	સોમ	૨૯	મોતીશા શેઠે ૧૮૮૭ માં પાલીતાણામાં ધર્મશાળા બંધાવી.
૮	મંગલ	૩૦	
૯	બુધ	ડી. ૧	ડીસેમ્બર માસ બેઠો સને ૧૯૧૫.
૧૦	ગુરુ	૨	મહાવીરસ્વામીનું દિક્ષા કલ્યાણક.
૧૧	શુક્ર	૩	પદ્મપ્રભુ મોક્ષે ગયા.
૧૩	શનિ	૪	
૧૪	રવિ	૫	
૦))	સોમ	૬	

૨

માગશર.

તિથિ.	વાર.	તારીખ.	પર્વો.
સુ ૧	મંગલ	હી. ૭	
૨	બુધ	૮	શેઠ હેમાભાઈ અમદાવાદમાં ધર્મશાળા બંધાવી ૧૯૧૨.
૩	ગુરુ	૯	
૪	શુક્ર	૧૦	
૫	શની	૧૧	પંચક ઘ. ૩૫-૪૩ પછી વેળાં.
૬	રવી	૧૨	મુંબઈ ખાયલાલા દેરાસર મોતીશા શેઠે ૧૮૮૫ માં બંધાવ્યું.
૭	સોમ	૧૩	
૮	મંગલ	૧૪	સિદ્ધિયોગ. દિલ્હી યાત્રાસ્થ ૧૯૧૧
૯	બુધ	૧૫	શ્રી હિરવીજયસૂત્રિનો ૧૫૮૩ માં જન્મ. [૬-૯ સુધી.
૧૦	ગુરુ	૧૬	અરનાથ પ્રભુનું જન્મ તથા મોક્ષ કલ્યાણક, પંચક ઘ.
૧૧	શુક્ર	૧૭	મૌન એકાદશી અરનાથ પ્રભુને દિક્ષા, મલ્હિનાથ પ્રભુનું
૧૨	શની	૧૮	ચ્યવન, જન્મ, દિક્ષા તથા કેવલજ્ઞાન, નેમીનાથ
૧૩	રવી	૧૯	પ્રભુને કેવલજ્ઞાન.
૧૪	સોમ	૨૦	રોહિણી, સંભવનાથનું જન્મ કલ્યાણક.
૧૫	મંગલ	૨૧	સંભવનાથનું દિક્ષા કલ્યાણક, હીં. અંબાજીની યાત્રા.
૧૬	બુધ	૨૨	
૧૭	ગુરુ	૨૩	
૧૮	શુક્ર	૨૪	ક્રિ. નાતાલના તહેવારની શરૂઆત.
૧૯	શનિ	૨૫	
૨૦	રવિ	૨૬	
૨૧	સોમ	૨૭	
૨૨	મંગલ	૨૮	
૨૩	બુધ	૨૯	
૨૪	ગુરુ	૩૦	[તિર્થનો જીર્ણોદ્ધાર ૧૯૬૩ માં થયો.
૨૫	શુક્ર	૩૧	પોશ દશમ, પાર્શ્વનાથનો જન્મ દિવસ, દરવળ-કુલપાક
૨૬	શનિ	જા. ૧	શ્રી પાર્શ્વનાથનું દિક્ષા ક. શ્રી અજોતનાથને કેવલજ્ઞાન,
૨૭	રવિ	૨	ચંદ્રપ્રભુનું જન્મ કલ્યાણક. [સને ૧૯૧૬ નું નવું વર્ષ.
૨૮	સોમ	૩	ચંદ્રપ્રભુનું દિક્ષા કલ્યાણક.
૨૯	મંગલ	૪	શ્રી શીતલનાથને કેવલ તથા શ્રી અમીનંદનને કેવલજ્ઞાન.
૩૦	બુધ	૫	

3

पोष.

ति.थि.	वार.	तारोख	पर्व.
सु. २	गुरु	जा. ६	
३	शुक्र	७	पंचक घ. ५५-३० पछी वेठां
४	शनी	८	
५	रवी	९	
६	सोम	१०	श्री विमलनाथने केवळज्ञान.
७	मंगळ	११	
८	बुध	१२	पंचक २४-४७ सुधी.
९	गुरु	१३	श्री शांतिनाथने केवळज्ञान.
१०	शुक्र	१४	मकर सक्रांत.
११	शनी	१५	श्री अजीतनाथने केवळज्ञान.
१२	रवी	१६	रोहिणी.
१२	सोम	१७	
१३	मंगळ	१८	
१४	बुध	१९	श्री अभिनंदन स्वामीने केवळज्ञान.
१५	गुरु	२०	श्री धर्मनाथने केवळज्ञान. पाटण पंचासरा पार्श्वनाथनी
व१	शुक्र	२१	वर्षगांठ. (सिद्धियोग)
२	शनी	२२	
३	रवी	२३	श्री श्रेयांसनाथने केवळज्ञान.
४	सोम	२४	
५	मंगळ	२५	
६	बुध	२६	श्री पद्मप्रभुनुं च्यवन कल्याणक.
७	गुरु	२७	
८	शुक्र	२८	रत्नशेखरसुरीनो १५१७ मां देहोत्सर्ग.
९	शनी	२९	श्री अजीतनाथनुं दिक्षा कल्याणक.
११	रवी	३०	
१२	सोम	३१	श्री शीतलनाथना जन्म तथा दिक्षा कल्याणक.
१३	मंगळ	फे. १	मेरु तेरश, आदिश्वर निर्वाण. फेब्रुआरी मास बेठो.
१४	बुध	२	
०))	गुरु	३	श्री श्रेयांस प्रभुने केवळज्ञान. सिद्धियोग.

माहा.

तिथि.	वार.	तारीख.	पर्व.
सु. १	शुक्र	फे. ४	पंचक घ. १५-४४ पञ्जी बेठां. (वळज्ञान.
२	शनी	५	श्री अभिनंदन स्वामीनों जन्म, श्रीवासुपुज्य स्वामीने के-
३	रवी	६	श्री वीमळनाथ तथा श्री धर्मनाथनो जन्म दिवस.
४	सोम	७	श्री वीमळनाथनुं दीक्षाकल्याणक.
५	मंगळ	८	वसंतपंचमी, करांचोमां श्रीसहस्रफणा पार्श्वनाथनी वर्षगांठ
६	बुध	९	पंचक ४३-सुधो
७	गुरु	१०	
८	शुक्र	११	श्री अजितनाथनो जन्म दिवस.
९	शनी	१२	श्री अजीतनाथनुं दीक्षाकल्याणक.
१०	रवी	१३	रोहिणी. भोयणीमां मल्लीनाथनी वर्षगांठ. मेळो.
११	सोम	१४	
१२	मंगळ	१५	श्री अभिनंदन प्रभुनुं दीक्षाकल्याणक.
१३	बुध	१६	श्री धर्मनाथनुं दीक्षा क. मुंबई पायधुनीपर श्रीशांतिना-
१४	गुरु	१७	श्री संभवनाथनो जन्मदिवस. [थना देरासरनी वर्षगांठ.
१५	शुक्र	१८	
व. १	शनी	१९	
१	रवी	२०	
२	सोम	२१	
४	मंगळ	२२	
५	बुध	२३	मुंबई कोटना शांतिनाथना देरासरनी वर्षगांठ.
६	गुरु	२४	श्री सुपार्श्वनाथने केवळज्ञान.
७	शुक्र	२५	श्री चंद्रप्रभुने केवळज्ञान तथा श्रीसुपार्श्वनाथनुं मोक्ष-
८	शनी	२६	कल्याणक.
९	रवी	२७	श्री सुविधिनाथनुं च्यवन कल्याणक.
१०	सोम	२८	
११	मंगळ	२९	श्री आदिश्वर प्रभुने केवळज्ञान. [मार्च मास बेठो.
१२	बुध	मा. १	श्रीश्रेयांस प्रभुनो जन्म, श्रीमुनिसुव्रतस्वामीने केवळज्ञान
१३	गुरु	२	श्री श्रेयांसनाथने दीक्षाक. पंचक घ. ३६-१२ पञ्जी बेठां.
१४	शुक्र	३	श्री वासुपुज्यनुं जन्मकल्याणक. [डुंगर उपर यात्रा.
०))	शनी	४	श्री वासुपुज्यस्वामीनुं दीक्षाक. धारापुरी तथा कहनेरीना

૫

ફાગણ.

તિથિ.	વાર.	તારીખ.	પર્વો.
સુ.૨	રવી	મા. ૫	શ્રી અરનાથનું ચ્યવન ક. અમદાવાદ શાંતિનાથના દેરાની
૩	સોમ	૬	મુંવડ માંડવી આદિશ્વરના દેરાની વર્ષગાંઠ. [વર્ષગાંઠ,
૪	મંગલ	૭	પંચક ઘ-૩-૧૮ સુધી છે.
૪	બુધ	૮	મલ્લીનાથ સ્વામીનું ચ્યવનકલ્યાણક.
૫	ગુરુ	૯	મારવાડ-શીવગંજ આદિશ્વરના દેરાની વર્ષગાંઠ.
૬	શુક્ર	૧૦	
૭	શની	૧૧	રોહિણી, અઢાઈ બેઠી.
૮	રવી	૧૨	સિદ્ધાચલની યાત્રા, શ્રી સંભવનાથનું ચ્યવન ક.
૯	સોમ	૧૩	
૧૦	મંગલ	૧૪	નમિવિનમિ સિદ્ધાચલ ઉપર બે કોડી મુનિ સાથે મોક્ષે ગયા
૧૧	બુધ	૧૫	શ્રી મલ્લીનાથનો જન્મ દિવસ. [મીનું મોક્ષ ક.
૧૨	ગુરુ	૧૬	શ્રી મુનિ સુવ્રતસ્વામીનું દિક્ષા ક૦ તથા મલ્લીનાથ સ્વા-
૧૩	શુક્ર	૧૭	સિદ્ધાચલની છ ગાડની પ્રદક્ષિણાનો દિવસ.
૧૪	શની	૧૮	ચોમાસી ચૌદશ.
૧૫	રવી	૧૯	હુતાશની, શ્રી વાસુપુજ્યનું દિક્ષા ક૦
વ. ૧	સોમ	૨૦	શ્રી વાસુપુજ્યસ્વામીનું દિક્ષા ક૦ ધુલી પડવો.
૨	મંગલ	૨૧	
૩	બુધ	૨૨	
૪	ગુરુ	૨૩	શ્રી પાર્શ્વનાથનું ચ્યવન તથા કેવલ કલ્યાણક.
૫	શુક્ર	૨૪	શ્રી ચંદ્રપ્રભુનું ચ્યવન ક૦ તથા શ્રી કુંયુનાથનું દિક્ષા ક૦
૬	શની	૨૫	
૭	રવિ	૨૬	સિદ્ધિયોગ.
૮	સોમ	૨૭	કેશરીયાજીમાં મહોત્સવ, આદિશ્વર જન્મ, તથા દિક્ષા ક૦
૧૦	મંગલ	૨૮	વર્ષોત્પનો પ્રારંભ દિવસ.
૧૧	બુધ	૨૯	પંચક ઘ. ૫૬-૪૯ પછી બેઠાં.
૧૨	ગુરુ	૩૦	
૧૩	શુક્ર	૩૧	
૧૪	શની	૧	૧મીલ માસ બેઠો, નેમિરાજાની ૬૪ પુત્રીઓ શ્રી સિદ્ધા-
૦))	રવી	૨	શકે ૧૮૩૭ નું વર્ષ સંપૂર્ણ. [ચલ ઉપર સિદ્ધિ વર્ષો.

૬

ચૈત્ર.

તિથિ.	વાર.	તારીખ.	પર્વો.
સુ. ૧	સોમ	૧. ૩	શાલીવાહન અનલ નામે શક ૧૮૩૮ શરૂ પંચક ઘ.
૨	મંગલ	૪	૨૨-૫૯ સુધી છે.
૩	બુધ	૫	શ્રી કુંથુનાથને મજપુરમાં કેવલજ્ઞાન.
૪	ગુરુ	૬	
૫	શુક્ર	૭	રોહિણી. શ્રી અજીતનાથ, શ્રી સંભવનાથ તથા શ્રી અ-
૬	શની	૮	નંતનાથનું મોક્ષ ક૦
૭	રવી	૯	
૮	સોમ	૧૦	આયંબીલની ઓલી બેઠી (નવપદ આરાધન.)
૯	મંગલ	૧૧	અષ્ટાપદની ઓલી (ચાર વર્ષ થાય છે.)
૧૦	બુધ	૧૨	શ્રી સુમતિનાથનું મોક્ષ કલ્યાણક.
૧૧	ગુરુ	૧૩	
૧૨	શુક્ર	૧૪	શ્રી સુમતિનાથને અયોધ્યામાં કેવલજ્ઞાન.
૧૩	શની	૧૫	
૧૪	રવી	૧૬	શ્રી મહાવીરસ્વામીનો જન્મ દિવસ. (જયંતિ પર્વ)
૧૫	સોમ	૧૭	[શ્રી પદ્મપ્રભુને કેવલજ્ઞાન, ઓલી સંપૂર્ણ.
૧૬	મંગલ	૧૮	ચૈત્રી પુનમ, સિદ્ધાચલ યાત્રા, પુંડરીક ગણધર મુક્તિ વર્યા.
૧૭	બુધ	૧૯	શ્રી કુંથુનાથ મોક્ષકલ્યાણક. જૈનપત્રનો જન્મ સં.
૧૮	ગુરુ	૨૦	શ્રી શિતલનાથનું મોક્ષકલ્યાણક. [૧૯૫૯ માં
૧૯	શુક્ર	૨૧	
૨૦	શની	૨૨	શ્રી કુંથુનાથનું દિક્ષા કલ્યાણક.
૨૧	રવી	૨૩	શ્રી શિતલનાથનું ચ્યવન કલ્યાણક.
૨૨	સોમ	૨૪	
૨૩	મંગલ	૨૫	શ્રી વાપહડીજી સૂરિપદે આવ્યા. સં. ૧૧૯
૨૪	બુધ	૨૬	પંચક ઘ. ૧૭-૩૮ પછી બેઠાં.
૨૫	ગુરુ	૨૭	શ્રી નમિનાથનું મોક્ષકલ્યાણક.
૨૬	શુક્ર	૨૮	
૨૭	શની	૨૯	[૪૨-૪૦ સુધી છે.
૨૮	રવી	૩૦	શ્રી અનંતનાથનો અયોધ્યામાં જન્મ દિવસ. પંચક ઘડી
૨૯	સોમ	મે. ૧	મે માસ બેઠો, શ્રી અનંતનાથનું દિક્ષા અને કેવલ ક૦
૩૦	મંગલ	૨	તથા શ્રી કુંથુનાથનો જન્મ દિવસ.

૭

વૈશાખ.

તિથિ.	વાર.	તારીખ.	પર્વો.
સુ. ૧	બુધ	મે. ૩	રોહિણી. [પાર્શ્વનાથના દેરાની વર્ષગાંઠ. અક્ષયત્રોજ (અસ્વાત્રીજ) ઘર્ષિતપના પારણાં, માણસામાં શ્રી અભિનંદનસ્વામીનું ચ્યવન કલ્યાણક.
૨	ગુરુ	૪	
૩	શુક્ર	૫	
૪	શની	૬	
૫	રવી	૭	
૬	સોમ	૮	
૭	મંગલ	૯	
૮	બુધ	૧૦	
૯	ગુરુ	૧૧	
૧૦	શુક્ર	૧૨	
૧૧	શની	૧૩	થાણામાં આદિનાથ પ્રભુના દેરાની વર્ષગાંઠ. શ્રી ધર્મનાથસ્વામીનું ચ્યવન કલ્યાણક. શ્રી સુમતિનાથનો જન્મદિવસ, શ્રી અભિનંદનસ્વામીનું શ્રી સુમતિનાથનું દિક્ષા કલ્યાણક. { મોક્ષ કલ્યાણ- શ્રી મહાવીરપ્રભુને કેવલજ્ઞાન. ક તથા વૃદ્ધિ- મુંબઈ ગોડીજીના દેરાની વર્ષગાંઠ. { ચંદ્રજી મહારા- શ્રી વિમલનાથનું ચ્યવન ક. જની દેહોત્સર્ગ શ્રી અજીતનાથનું ચ્યવન કલ્યાણક તિથિ. તથા ક્ષમા મુનિજીની જીનશતક ઉપર ટીકા લખી.
૧૨	રવી	૧૪	
૧૩	સોમ	૧૫	
૧૪	મંગલ	૧૬	
૧૫	બુધ	૧૭	
વ. ૧	ગુરુ	૧૮	
૨	શુક્ર	૧૯	
૩	શની	૨૦	
૪	રવી	૨૧	
૫	સોમ	૨૨	
૬	મંગલ	૨૩	[પંચક ઘ. ૩૮-૨૪ પછી બેઠાં.] સિદ્ધાચલની વર્ષગાંઠ, શ્રી શ્રેયાંસપ્રભુનું ચ્યવન ક. શ્રી મુનિસુવ્રતસ્વામીનો જન્મદિવસ. શ્રી મુનિ સુવ્રતનું મોક્ષ કલ્યાણક.
૮	બુધ	૨૪	
૯	ગુરુ	૨૫	
૧૦	શુક્ર	૨૬	
૧૧	શની	૨૭	
૧૨	રવી	૨૮	
૧૩	સોમ	૨૯	
૧૪	મંગલ	૩૦	
૦))	બુધ	૩૧	
			પંચક ઘ. ૨-૪૪ સુધી છે. શ્રી શાંતિનાથનો જન્મ તથા મોક્ષ ક. શ્રી શાંતિનાથ પ્રભુનું દિક્ષા કલ્યાણક.

૯

જેઠ.

તિથિ.	વાર.	તારીખ.	દર્શો.
સુ. ૧	ગુરુ	જુ. ૧	જુન માસ વેઠો ૧૯૧૬, રોહિણી.
૨	શુક્ર	૨	
૩	શની	૩	
૪	રવી	૪	
૫	સોમ	૫	
૬	મંગલ	૬	શ્રી ધર્મનાથનું મોક્ષકલ્યાણક, મુંબઈ પાયધુની ચિંતામ- ણીના દેરાની વર્ષગાંઠ.
૭	બુધ	૭	
૮	ગુરુ	૮	
૯	શુક્ર	૯	શ્રી આત્મારામજી મહારાજનો ગુજરાનવાલામાં દેહોત્સર્ગ. શ્રી વાસુપુજ્ય ચ્યવન કલ્યાણક. [૧૯૫૩]
૧૦	શની	૧૦	મુંબઈ શ્રી ઋષભદેવના દેરાની વર્ષગાંઠ.
૧૧	રવી	૧૧	
૧૨	સોમ	૧૨	
૧૩	મંગલ	૧૩	શ્રી સુપાર્શ્વનાથનો જન્મદિવસ તથા શ્રી સુપાર્શ્વનાથનું દિક્ષાકલ્યાણક શુદ્ધ ૧૩
૧૪	બુધ	૧૪	
૧૫	ગુરુ	૧૫	
વ. ૧	શુક્ર	૧૬	
૨	શની	૧૭	
૩	રવી	૧૮	
૪	સોમ	૧૯	પંચક ઘ. ૫૯-૨ પછી વેઠાં. શ્રી આદીનાથનું ચ્યવન ક.
૫	મંગલ	૨૦	
૬	બુધ	૨૧	આર્દ્રા વેઠાં, કેરી ત્યાગ.
૭	ગુરુ	૨૨	શ્રી વિમલનાથનું મોક્ષકલ્યાણક.
૮	શુક્ર	૨૩	
૯	શની	૨૪	પંચક ઘ. ૨૨-૨ સુધી છે. શ્રી નમીનાથનું દિક્ષાકલ્યા.
૧૦	રવી	૨૫	
૧૧	સોમ	૨૬	
૧૨	મંગલ	૨૭	
૧૩	બુધ	૨૮	રોહિણી.
૧૪	ગુરુ	૨૯	
૦))	શુક્ર	૩૦	

૯

અષાઢ.

તિથિ.	વાર.	તારીખ.	પર્વો.
સુ.૧	સની	જુ. ૧	જુલાઈ માસ બેઠો સને ૧૯૧૬
૨	રવી	૨	
૩	સોમ	૩	
૪	મંગલ	૪	
૫	બુધ	૫	
૬	ગુરુ	૬	શ્રી મહાવીર પ્રશ્નનું ચ્યવનકલ્યાણક.
૭	શુક્ર	૭	અઢાઈ બેઠી.
૮	શની	૮	શ્રી નેમનાથ પ્રશ્નનું મોક્ષકલ્યાણક.
૯	રવી	૯	
૧૦	સોમ	૧૦	
૧૧	મંગલ	૧૧	
૧૨	બુધ	૧૨	
૧૩	ગુરુ	૧૩	
૧૪	શુક્ર	૧૪	ચૌમાશી ચૌદશ, વાસુપુજ્ય સ્વામીનું મોક્ષકલ્યાણક.
૧૫	શની	૧૫	
વ.૨	રવી	૧૬	
૩	સોમ	૧૭	શ્રી શ્રેયાંસનાથનું મોક્ષક૦ પંચક ઘ. ૧૯-૨૪ પછી છે.
૪	મંગલ	૧૮	
૫	બુધ	૧૯	દોઢમાસનું ધર.
૬	ગુરુ	૨૦	
૭	શુક્ર	૨૧	શ્રી અનંતનાથનું ચ્યવનક૦ પંચક ઘ. ૪૧-૨૨ સુધી છે.
૮	શની	૨૨	શ્રી નમીનાથનો જન્મદિવસ.
૯	રવી	૨૩	શ્રી કુંથુનાથનું ચ્યવન કલ્યાણક.
૧૦	સોમ	૨૪	
૧૧	મંગલ	૨૫	રોહિની.
૧૨	બુધ	૨૬	
૧૩	ગુરુ	૨૭	
૧૩	શુક્ર	૨૮	
૧૪	શની	૨૯	
૦))	રવી	૩૦	

૧૦

શ્રાવણ.

તિથિ.	વર.	તારીખ.	પર્વો.
સુ.	સોમ	૩૧	કચ્છી મહીલાસમાજની સ્થાપના. (કલ્યાણક.
૨	મંગલ	અ. ૧	ઓગષ્ટ માસ બેઠો સ. ૧૯૧૬ શ્રી સુમતિનાથનું ચ્યવન
૩	બુધ	૨	
૪	ગુરુ	૩	મહીનાનું ધર.
૫	શુક્ર	૪	શ્રી નેમનાથ પ્રમુનો જન્મ દિવસ.
૬	શની	૫	શ્રી નેમનાથ પ્રમુનું દિક્ષા કલ્યાણક.
૭	રવી	૬	
૮	સોમ	૭	શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રમુનું મોક્ષ કલ્યાણક.
૯	મંગલ	૮	વીરપસલી. મુંબઈ માંડવી અનંતનાથના દેરાસરની વર્ષ-
૧૧	બુધ	૯	(ગાંઠ. શુદ્ધ ૧૦
૧૨	ગુરુ	૧૦	
૧૩	શુક્ર	૧૧	
૧૪	શની	૧૨	(ઘ. ૩૯-૨૫ પછી બેઠાં.
૧૫	રવી	૧૩	શ્રી મુનિસુવૃત્તસ્વામીનું ચ્યવન કલ્યાણક, પંચક
૧૬	સોમ	૧૪	
૧૭	મંગલ	૧૫	
૧૮	બુધ	૧૬	(પંચક ઘ. ૦-૩૧ સુધી છે.
૧૯	ગુરુ	૧૭	(મોયવાડા ચિંતામણી પાર્શ્વનાથના દેરાની વર્ષગાંઠ.
૨૦	શુક્ર	૧૮	પંદરનું ધર, શ્રી મુનિ સુવૃત્તસ્વામીનું ચ્યવન ક૦, મુંબઈ
૨૧	શનિ	૧૯	
૨૨	રવિ	૨૦	શ્રી શાંતિનાથનું ચ્યવન ક૦ તથા ચંદ્રપ્રમુનું મોક્ષ ક૦
૨૩	સોમ	૨૧	શ્રી સુપાર્શ્વનાથનું ચ્યવન કલ્યાણક.
૨૪	મંગલ	૨૨	રોહિણી.
૨૫	બુધ	૨૩	અમદાવાદ સ્વેતરપાલ પોલ્લમાં સંભવનાથના દેરાની વર્ષગાંઠ
૨૬	ગુરુ	૨૪	
૨૭	શુક્ર	૨૫	અઢાઈધર, પર્યુષણ પર્વ બેઠાં.
૨૮	શનિ	૨૬	
૨૯	રવિ	૨૭	પાસી પર્વ.
૩૦))	સોમ	૨૮	કલ્પધર.

૧૧

ભાદરવો.

તિથિ	વર.	તારીખ.	પર્વો.
સુ. ૧	મંગલ	૨૯	મહાવીર જન્મોત્સવ.
૨	બુધ	૩૦	તેલાધર.
૩	ગુરુ	૩૧	
૪	શુક્ર	સ. ૧	સપ્ટેમ્બર માસ બેઠો. સ. ૧૯૧૬ સંવત્સરી વાર્ષિક પર્વ
૫	શનિ	૨	પર્યુષણનો છેલ્લો દિવસ, ક્ષમાયાચના.
૬	રવિ	૩	
૭	સોમ	૪	
૮	મંગલ	૫	દુબલી આઠમ.
૯	બુધ	૬	શ્રોતુવિધિનાથનું મોક્ષ કલ્યાણક.
૧૦	ગુરુ	૭	શ્રીહિરસુરિનો દેહોત્સર્ગ ૧૬૫૨
૧૧	શુક્ર	૮	
૧૨	શનિ	૯	પંચક ઘ. ૫૯-૨૧ પછી બેઠાં.
૧૪	રવિ	૧૦	
૧૫	સોમ	૧૧	
વ. ૧	મંગલ	૧૨	
૨	બુધ	૧૩	
૩	ગુરુ	૧૪	પંચક ઘ. ૧૯-૩૨ સુધી છે.
૪	શુક્ર	૧૫	
૫	શનિ	૧૬	
૬	રવિ	૧૭	
૭	સોમ	૧૮	રોહિણી.
૮	મંગલ	૧૯	
૯	બુધ	૨૦	
૧૦	ગુરુ	૨૧	
૧૦	શુક્ર	૨૨	વસ્તુપાલ શેઠનો સ્વર્ગવાસ ૧૨૯૮
૧૧	શનિ	૨૩	
૧૨	રવિ	૨૪	
૧૩	સોમ	૨૫	
૧૪	મંગલ	૨૬	
૦)	બુધ	૨૭	શ્રી નેમનાથ પ્રમુને કેવલજ્ઞાન.

૧૨

આસો.

તિથિ.	વાર.	તારીખ.	પર્વો.
સુ.૧	ગુરુ	૨૮	
૨	શુક્ર	૨૯	
૩	શની	૩૦	
૪	રવી	અ. ૧	ઓક્ટોબર માસ બેઠો ૧૯૧૬
૫	સોમ	૨	
૬	મંગલ	૩	આયંવીલની ઓલી બેઠી.
૮	બુધ	૪	અષ્ટાપદજીની ઓલી બેઠી.
૯	ગુરુ	૫	
૧૦	શુક્ર	૬	માંગરોલ જૈન સમાનો વાર્ષિક તિથિ, વિજયાદશમી.
૧૧	શની	૭	પંચક ઘ. ૧૯-૩ પછો બેઠાં.
૧૨	રવી	૮	
૧૩	સોમ	૯	
૧૪	મંગલ	૧૦	
૧૫	બુધ	૧૧	ઓલી સંપૂર્ણ, પંચક ઘ. ૩૮-૧૮ સુધી છે, શ્રી નમો-
વ.૧	ગુરુ	૧૨	[નાથ પ્રશ્નું ચ્યવન કલ્યાણક.
૨	શુક્ર	૧૩	
૩	શની	૧૪	
૪	રવી	૧૫	રોહિણી.
૫	સોમ	૧૬	શ્રી સંભવનાથ પ્રશ્નું કેવલ કલ્યાણક,
૬	મંગલ	૧૭	
૭	બુધ	૧૮	
૮	ગુરુ	૧૯	
૯	શુક્ર	૨૦	
૧૦	શની	૨૧	
૧૧	રવી	૨૨	
૧૨	સોમ	૨૩	શ્રી પદ્મપ્રશ્નું જન્મદિવસ તથા નેમનાથ પ્રશ્નું ચ્ય. ક.
૧૩	મંગલ	૨૪	ધનતેરસ, લક્ષ્મીપૂજન, શ્રી પદ્મપ્રશ્નું દિક્ષા કલ્યાણક.
૧૪	બુધ	૨૫	રૂપચૌદશ.
૦))	ગુરુ	૨૬	દીવાલી મહાવીર નીર્વાણ (પાવાપુરીમાં મોક્ષ ક૦) ગૌતમ સ્વામીને કેવલજ્ઞાન. વીર સં. ૨૪૪૨ નું વર્ષ સંપૂર્ણ.

खुश जाहेरात.

कर्ण रोग नाशक तैल ।

इस दवा से कानों का बहरापन, पीव का बहना, जलन होना, सनसनाहट, खुट २ होना सब दूर होते हैं । की० ॥ एकदर्जन २॥ डा० अ०

खांसी का क्षार ।

इस से खुश्क या तर खांसो स्वांस कफ आदिसब दूर होते हैं । १ शी० ॥)

गोली दस्त बन्द करने की ।

इस से सब प्रकार का अतीसार दस्तों का होना बंद होता है । की० ॥)
द० ५) रु०

दवा तिजारी की ।

यह तिजारी की तो शर्तिया दवा है ही पर इस से चौथिया इकतरा जाड़े का ज्वर भी जाता रहता है. की० ॥) डा० ॥)

सप्ततिक्त बटिकी ।

इस से फसली ज्वर आदि सब ज्वर यकृत तिल्ली रोग समूल नष्ट होते हैं और ज्वर की संसार में इस से बढ़ कर दवा नहीं है. की० ॥) डा० ॥) दर्जन ५)

गंधकबटी बालकों की ॥

इस गोली को रोजीना बालकों को खिलाते रहने से बालक के पास कोई भी रोग नहीं आता है । हाजमा बढ़ातो है और भूख खूब खुल कर लगती है तथा बालक हृष्ट पुष्ट होजाता है. और खूब दूध पीने लगता है. प्रत्येक गृहस्थ को एक शोशी अवश्य पास रखना चाहिये । फी० ॥) डा० ॥)

दवा सफेद दागों की ।

शरीर में जो सफेद २ चकते होते हैं, वह एक तरह का कोढ़ होता है हमारी दवा से यह समूल नष्ट होजाता है. की० फी सी १) डा० ॥)

प्रदरान्तक चूर्ण ।

इस दवा से स्त्रियों का श्वेत तथा लाल प्रदर फौरन दूर हो जाता है, और

१४

शरीर लुपुष्ट होकर मन में प्रसन्नता रहती है । की ३० रोज के वास्ते ?)
डां० ख० ।)

चूर्ण हाजमा दस्तावर ।

चार मासे शामको खालेने से सवेरे दस्त खुलकर होता है शरीर हलका हो जाता है और भूख खुलकर लगती है । की ०॥) डिब्बा डां० ।)

अमृतवल्ली कषाय ।

(अर्थात् दवां खून खराब की)

इससे खून खराबी से उत्पन्न हुए शरीर में घाव लाल काले चकते सुई सी छिदना देहका रंग बिगड़ना और आतश आदि से बिगड़े हुए खून को शुद्धकर शरीर को कान्तिमान् बना देता है । कुष्ठ और खुजली को भी दूर करता है । यह अमृत के समान गुणदायक स्वदेशी सालसा है. फी डिब्बा ?) डां० ।)

दवा बालकों के ज्वर खांसीकी ।

इससे बालकों के ज्वर खांसी आदि रोग फौरन दूर होते हैं । यह बालकों के लिये सैंकड़ों बार को आजमूदा रामबाण सम लाभदायक हुक्मी दवा है । फी शी० ।) डां० अ०

खुजली नाशक तैल ।

इस तेलके लगाने से खाज और खुजली आदि चमड़ी के रोग फौरन दूर होते हैं । फी शीशी ।)

नई ईजाद ! नई ईजाद !!!

बाल उड़ाने का साबुन ।

इस साबुन को बालों पर लगाने से वगैर तकलीफ के दो तीन मीन ट में बाल साफ उड़कर चमड़ी साफ चिकनी और कोमल होजाती है । की० फी टिकिया का वक्स ।) तीन टिकिया ॥= छः टिकिया ?) बारह टि० २॥)

भोजन सुधार ।

यह एक अनोखी ही वस्तु है । स्वाद का स्वाद है दवा की दवा है । दाल साग आदि में डालकर खाने से बड़ी ही लज्जत आती है और भोजन स्वादिष्ट होजाता है । चूर्णकी तरह खाने से पेट की तमाम बीमारियां दूर होती हैं । यही पानीमें डालकर खाने से चटनी का काम देता है । परदेश में बड़े काम की चीज है । की० फी डिब्बा ।) तीन डिब्बा ॥=

१५

ताम्बूल रंजन ।

यह पवित्र वस्तुओं के योगसे सुगंधित और गुणकारी बनाया है । पान के साथ खानेमें लज्जत आती है । और मुंहको दुर्गन्ध दांतों की कमजोरी दिल दिभाग की कमजोरी को दूर कर चित्त प्रसन्न करता है । कीमत फी शीशी १) तीन शीशी ॥=)

चन्द्रकला ।

(गौरे और खूबसूरत होनेकी दवा)

इस के लगाने से चेहरे को खूबसूरती बढ़ती है और गुलाबी छटा दमकने लगती है । खूबसूरत निकलने लगती है और चेहरे को स्याही, मुँहमें, छोप, झुर्रियाँ, फोड़ा फुसी, खुजली, मुँह का फटना दूर हो जाता है । की० फी सीसी ॥) तीन सी० १।)

चन्द्रामृत ।

(अनेक रोगोंकी एक दवा)

यह बादो, बदहजमी, दस्त, कै, खांसो, दमा, सिरदर्द, जुखाम, आंखका दर्द, दांतवा डाढ़का दर्द, कर्णरोग, दाढ़, खुजली, खाज, हैजा, सूजन, गठियावार्त, लकवा, कमजोरी, अशक्ति, नामदी, जहरी डंक, प्लोहा, अण्डवृद्धि, प्रदररोग, सर्दी, ववासीर, मुँहके छाले, प्रमेह रक्त शुद्ध जलना ताप (बुखार) नहरुआ, हिचकी, दुर्गन्धि, खटमल आदि प्रायः सब रोगों का पूरा २ इलाज है । गृहस्थों को एक शीशी अवश्य पास रखनी चाहिये । कीमत अमीर गरीब सबके लिये कम रखी है । खाने लगाने की तर्कीव दवा के साथ मीलती है की० फी शीशी ॥) तीन सीसी २)

दवा सुजाक की ।

इस से सब तरह का नया या पुराना सुजाक बहुत जल्द आराम हो जाता है । की० १)

दवा आतश की ।

इससे कठीनसे कठीन आतस (गर्मी) आराम हो जाती है, कोई हानि नहीं होती । की० १)

दवा ववासीर की ।

इससे खूनी और बादी दोनों तरह की ववासीर अच्छी हो जाती है । की० १)

१६

दवा तिल्ली की ।

इससे कठिन से कठिन तिल्ली लरक कलुइया अच्छी हो जाती है । की० १)

कल्याण वटिका ।

इससे स्वप्नदोष और सब तरहका धातुविकार अच्छा होजाता है । की० १)

दवा कुष्ठ की ।

यह खाने लगाने की दो दवाइयां हैं कुष्ठ को बहुत जल्दी आराम करती है । की० १)

दवा पीनस की ।

नाकका स्वर बिगडना खुशबू न आना आदि पीनस की बीमारी इस से अच्छी होती है । की० १)

नयनसुधा अञ्जन ।

इससे आंखका जाला धुन्ध फुली माडा आदि सब अच्छे होते हैं । की० ॥)

ग्रहणी कपाट रस ।

इससे सब तरहकी नई पुरानी संग्रहणी आराम हो जाती है । की० १)

दवा पशुलीके दर्दकी ।

इससे पशुलीका दर्द लगाते ही बहुत जल्दी आराम हो जाता है । की० १)

दवा आई आंख की ।

इससे आई हुई आंख का दर्द लाली आदि फौरन आराम होती है । की० १)

दवा पेटके दर्द की ।

इससे सब तरहका पेटका दर्द (शूल) फौरन आराम हो जाता है की० ॥)

कृमि नाशक वटी ।

इससे पेटमें जो छोटे २ कीड़े पड जाते हैं वह दूर होकर कृमिरोग नाश होजाता है । की० ॥)

कोकिल कंठ वटिका ।

इससे किसी कारण से बैठ गया हो वह साफ होकर आवाज साफ हो जाती है । की० १)

दाद का मरहम ।

यों तो बाजार में दाद की दवाइयां कई तरह की हैं पर उन में किसी न किसी तरहका नुक्स जरूर पाया जाता है, परन्तु हमारी इस दवा से किसी तरह की तकलीफ नहीं होती और न बुरी बू आती है तथा दाद के दादा को तगादा कर भगाती है । की डि० ।)

पवित्र असली २० वर्षका आजमूदा सैकड़ों प्रशंसापत्र प्राप्त.

नमक सुलेमानी ।

फायदा न करे तो दाम वापस.

ये हैजा बदहजमी पेचिश शूल वायु रोग पेटका दर्द बरबट में रामबाण सम है, गठिया बात खांसी दमा नापदीं व स्त्रियों के मासिकधर्म की खराबी में जादू का असर देता है जिगर व पेट की सब खराबीयों को दूर करके पाचनशक्तिको बढ़ाता है । दाम फी शीशी ॥) डा० ख० ।) तीन शी० १।२) डा० १२) छः शी० २॥) डा० ॥) बारह शी० ५) डाकखर्च ॥॥)

नयनामृत सुरमा ।

इसके लगाने से आंखों का जाला धुन्ध फुली नेत्रों से पानोका बहना नजले का उतरना आंखों की सुखी परवर आदि नेत्रों के सर्व रोग दूर हो जाते हैं और चस्मे का लगाना छुट जाता है और नेत्रोंकी ज्योति कम नहीं होती और रोज लगाने से आंखों में ठ आंखें नहीं पकती हैं की० फी शीशी १) डा० अ०

असली ३

इस मशहूर दवा की अधिक प्र पर वर्षों से यह असली अर्क कपूर हैज और परमोत्तम गुणकारी हजारों वार इये कीमत फी शीशी १) आना

केशविहार तैल ।

हमने यह तैल अपने आयुर्वेदीय ग्रन्थों को मथन कर अत्यन्त सुगन्धित और लाभदायक बनाया है । इसके लगाने से बालों का गिरना, शिर घूमना मस्तककी निर्बलता, हमेशा दर्द, धातु दौर्बल्य, शुक्र दोष कमजोरी, राजयदमा इनको दूर कर बालों की जड़ें मजबूत करता शिर में ठंडक पहुंचाता आंखों की ज्योति बढ़ाता और मानसिक रोगों को लाभ पहुंचाता है फी शी० ॥ दर्जन ५) डा० अ०

नारायण तैल ।

इस तैल से गठिया पक्षाघात घात का दर्द व सर्दी से उत्पन्न हुए सब प्रकार के दर्द फौरन आराम होते हैं फी शीशी १) डा० ॥)

शिर दर्द नाशक तैल ।

इस तैल को शिर में लगाने से शिर का दर्द चाहे किसी तरह का हो फौरन दूर होजाता है और आधाशीशी कनपटों का दर्द दूर होजाता है कीमत फी शीशी ॥ एक दर्जन २॥)

अद्भुत हुलास ।

इससे शिर दर्द जुकाम आदि बहुत जल्द आराम हो जाता है । की० ॥)

दवा मुंह के छालों की ।

इससे सब तरह के छाले आराम हो जाते हैं । की० ॥)

मरहम ।

इस से सब तरह के घाव (जखम) आराम हो जाते हैं । की० ॥)

कोमलक ।

इस से फटे हुए त्वचा को होंकर मुलायम हो जाते हैं की० ॥)

रसायन ।

कसीर दवा है । कीमत १)

रे चूर्ण ।

इस बढ़ती है और स्मरणशक्ति तेज होती मीलनेका पत्ता—

चंद्रसेन जैन वैद्य.

श्रम-इटावह. U. P.

આ માસમાં નવા દાખલ થયેલા માનવંતા સભાસદો.

- ૧ શેઠ કંકુચંદ મૂળચંદ પટણી. મુંબઈ. ખી. વ. લાઈફ મેમ્બર.
- ૨ વકીલ નંદલાલ લલુભાઈ વડોદરા. ખી. વ. લાઈફ મેમ્બર.
- ૩ પારેખ દુર્લભદાસ કલ્યાણુજી મુંબઈ. ખી. વ. લાઈફ મેમ્બર.
- ૪ ઝવેરી મેણીલલ ઉત્તમચંદ મુંબઈ. ખી. વ. લાઈફ મેમ્બર.
- ૫ શેઠ મગનલાલ લાલચંદ ભાવનગર. પે. વ. વાર્ષિક મેમ્બર.
- ૬ માસ્તર રવચંદ માવજી જામનગર. પે. વ. વાર્ષિક મેમ્બર.

વિવિધ પૂજા સંગ્રહ.

(શ્રીમદ્ વિજય્યાનંદ સરિ (આત્મારામજી મહારાજ તથા મુનિરાજ શ્રી વલ્લભવિજયજી મહારાજ વિરચિત ચૌદ પૂજાઓનો સંગ્રહ.)

મહોપકારી શ્રીમદ્ વિજય્યાનંદ સૂરીશ્વર રચિત પૂજાઓ કે જેને માટે સંગીતના પ્રેક્ષકો અને પૂજના જાણકાર રસિકો તેમની રચનાના સંબંધમાં અનેક વિધ પ્રશંસા કરે છે, તે પ્રાંચ પૂજાઓ તથા તેમને પગલે ચાલતા પ્રસિદ્ધ વક્તા શ્રીમાન્મુનિરાજ શ્રી વલ્લભવિજયજી મહારાજની બનાવેલી ૯ પૂજા કે જે વર્તમાન સમયને અનુસરતા રાગરાગણીથી ભરપૂર હોઈ આકર્ષક છે. ગયા અને તેની પહેલાના વર્ષમાં મુંબઈ નગરીમાં તેઓશ્રીના આતુર્ભાસ દરમ્યાન તેઓની છેલ્લી બનાવેલી શ્રી પંચપરમેષ્ઠિની પૂજા મુંબઈની જૈન પ્રજાએ વારંવાર ભણાવી, સાંભળી તેની અપૂર્વ રસિકતા જાણી અપૂર્વ આનંદ અનેકવાર લીધેલ છે અને તેની ઉપયોગિતા, કૃતિની રસિકતા એકમતે સિદ્ધ થઈ ચુકી છે, તેની વારંવાર માગણી થવાથી હિંમત બંને મહાત્માઓની કૃતિની તમામ પૂજાઓ સાથે છપાવી છે. પૂજા શોધવામાં મુનિરાજ શ્રી વલ્લભવિજયજી મહારાજે કૃપા કરેલી હોવાથી તદ્દન શુદ્ધ છપાયેલ છે.

ઉંચા ઈંદીશ ગ્લેઝ કાગળો ઉપર સુંદર શાસ્ત્રી મોટા ટાઈપમાં નિર્ણયસાગર પ્રેસમાં છપાવી તેનું એટલું બધું સુંદર બાઈડિંગ કરાવવામાં આવેલ છે કે તે બેતાં તરતજ ગ્રહણ કરવાની ઇચ્છા થાય. જેને માટે ધણે મોટા ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે, જે શુભાર વીશ દ્વારમ સવાચારસે પાતાનો દળદર ગ્રંથ છતાં તેનો બહોળો પ્રચાર થવા માટે મુદ્દલથી ધણી ઓછી કિંમતે એટલે માત્ર રૂ. ૦-૮-૦ આઠ (પોરેજી બુદ્ધ) ની કિંમત રાખવામાં આવેલ છે, માત્ર જુજ નકલો બાકી છે, જેથી નીચેના સરનામેથી જલ્દી મંગાવો.

શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા—ભાવનગર.

આ સભાનું જ્ઞાનોદ્ધાર ખાતું અને દાક્ષમાં છપાતા ઉપયોગી ગ્રંથો.

તેમાં થતો જતો સંખ્યાબંધ વધારો.

માગધી—સંસ્કૃત મૂળ અવચૂરિ ટીકાના ગ્રંથો.

- ૧ “ સત્તરીસય ઠાણ સતીક ” શા. ચુનીલાલ ખુબચંદ પાટણવાળા તરફથી.
 - ૨ “ સિદ્ધ પ્રાભૂત સતીક ” પ્રાંતિજવાળા શેઠ કરમચંદની બીજી બીના સ્મરણાયે.
- દા. શેઠ મગનલાલ કરમચંદ તરફથી.

- ૩ “ રત્નશેખરી કથા ” શા. હીરાચંદ ગહેલચંદની દીકરી એન પશીઆઈ પાટણવાળા ત.
- ૪ “ દાનપ્રદીપ ” શા. મુળજી ધરમશી તથા દુલભજી ધરમશી પોરખંદરવાળા ત.
- ૫ “ મહાવીર ચરિત્ર ” શ્રી નેમીચંદ્રસૂરી કૃત, શા. જીવરાજ મોતીચંદ તથા પ્રેમજી ધરમશી પોરખંદરવાળા તરફથી શા. મુળજી ધરમશીના સ્મરણાર્થે.
- ૬ “ સંબોધ સિત્તરી સતીક ” શા. કલ્યાણજી ખુશાલ વેરાવળવાળા તરફથી.
- ૭ “ પદસ્થાન પ્ર-સતીક ” શા. પ્રેમજી નાગરદાસની માતૃશ્રી આઈ રણીયાત આઈ માંગરોળવાળા તરફથી.
- ૮ “ ચૈત્યવંદન મહાભાષ્ય ” શા. ડુલચંદ વેલજી માંગરોળવાળા તરફથી.
- ૯ “ સુમુખાદિમિત્ર ચતુષ્ક કથા ” શા. ઉત્તમચંદ હીરજી પ્રભાસપાટણવાળા તરફથી.
- ૧૦ “ પડાવચ્ચક વૃત્તિ નમિશા કૃત ” શા. હરખચંદ મકનજી પ્રભાસપાટણવાળા તરફથી.
- ૧૧ “ પેથડ ઝાંઝડ પ્રબંધ ” (મુકુતસાગર) શા. મોહનદાસ વસનજી પોરખંદરવાળા તરફથી.
- ૧૨ “ પ્રતિક્રમણ ગર્ભા હેતુ ” શા. મનસુખભાઈ લલ્લુભાઈ પેથાપુરવાળા તરફથી.
- ૧૩ “ સંસ્તારક પ્રતીણ સતીક ” શા. ધરમશી ગોવીંદજી માંગરોળવાળા તરફથી.
- ૧૪ “ આવકધર્મ વિધિ પ્રકરણસતીક ” શા. જમનાદાસ મોરારજી માંગરોળવાળા તરફથી.
- ૧૫ “ પ્રાચીન ચારકર્મ ગ્રંથ ટીકાસાથે ” શેઠ પ્રેમચંદ ઝવેરચંદ પાટણવાળા તરફથી.
- ૧૬ “ ધર્મપરિક્ષા શ્રીજિનમંડન ગણીકૃત ” એ આવિકાઓ તરફથી.
- ૧૭ “ સમાચારી સતીક શ્રીમદ્ યશો- શા. લલુભાઈ ખુબચંદની વિધવા એન મેનાઆઈ પાટણ- વિજયજી ઉપાધ્યાયજી કૃત, વાળા તરફથી.
- ૧૮ “ પંચ નિગ્રંથી સાવચૂરિ ” ૧૯ “ પર્યંત આરાધના સાવચૂરિ ”
- ૨૦ “ પ્રજાપના તૃતીયપદ સંગ્રહની સાવચૂરિ. ”
- ૨૧ “ અધોદય સત્તા પ્રકરણ સાવચૂરિ ”
- ૨૨ “ પંચ સંગ્રહ ” શેઠ રતનજી વીરજી ભાવનગરવાળા તરફથી.
- ૨૩ “ શ્રાદ્ધ વિધિ ” શેઠ જીવણભાઈ જ્યેષ્ઠ ગોધાવાળા.
- ૨૪ “ પડદર્શન સમુચ્ચય ” ” ”
- ૨૫ “ શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર ’ } આણુ સાહેબ યુનીલાલ પનાલાલજી મુંબઈવાળા તરફથી.
- શ્રીમદ્ ભાવવિજયજી ગણીકૃત ટીકા.
- ૨૬ “ બૃહત્ સંઘયણી શ્રી જિનભદ્રગણી. એક સલા તરફથી.
- ક્ષમા શ્રમણ કૃત ”
- ૨૭ “ કુમારપાળ મહાકાવ્ય ” શા. મગનચંદ ઉમેદચંદની વિધવા આઈ. ચંદન પાટણ- વાળા તરફથી.
- ૨૮ “ ક્ષેત્ર સમાસતીકા ’ શેઠ અમૃતલાલ છગનલાલ ભાવનગરવાળા તરફથી.
- ૨૯ “ કુવલયમાલા (સંસ્કૃત) ’
- ૩૦ “ વિજયચંદ્ર કેવળી ચરિત્ર પાટણ નિવાસી આઈ રૂક્ષમણી તરફથી.
- ૩૧ “ વિદ્યાસિ ત્રિવેણી ’ (અપૂર્વ ઇતીહાસિક ગ્રંથ)

એકલા ભાષાતરના છપાતા ગ્રંથો.

- ૩૨ “ શ્રાદ્ધગુણ વિવરણ ’ (ભાષાંતર) વેરા હડીસંગભાઈ ઝવેરચંદ ભાવનગરવાળા તરફથી.
- ૩૩ “ અંધ, નિગોદ, પુ-ગલ પરમાણુ છત્રીશિ (મૂળ સાથે ભાષાંતર) એક આવિકા તરફથી.
- ૩૪ “ ચંપકમાળા ચરિત્ર ’ (અપૂર્વ ગ્રંથ) ખાસ સ્ત્રીઓને વાંચવા લાયક (ભાષાંતર)
- ઉપર મુજબના ગ્રંથો તૈયાર થાય છે. બીજા ગ્રંથોની યોજના થાય છે, જેના નામો હવે પછી પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે.

